Szepesi Attila

Tűpárnák a kertben

Tűpárnák a kertben,
surranó sünök.
Talpuk alatt fűszál hajlik,
hullt avar zörög.

Árok partján bandukolnak,
éji csaliton.
Meg-megállnak
hallgatagon.

Asta Pildmjae

Ne félj

Az első napon úgy mentem az iskolába, ahogy illik, a mamával. Az első padban már ültek. Spig terpeszkedett benne, egyszerre két helyet elfoglalva.

Elhatároztam, hogy Petuhhal fogok egy padban ülni. Nem messze lakik tőlünk, a folyó túloldalán, s azt is megmutatta, hol tenyésznek a legjobb földigiliszták, horgászcsalinak – ott kell ásni, ahol azelőtt fa volt fölhalmozva.

A tanító néni mindent elmagyarázott – hol az igazgatói iroda, hol a csap, hogyan kell a kezünket fölemelve jelentkeznünk, meg azt is, hogy kutyát nem szabad az iskolába hozni. Ezután a tanító néni körbevezetett bennünket, hogy megismertessen az iskolával. Rengeteg lépcső volt, és állandóan a sarkamra léptek, örökösen a szandálomat kellett igazgatnom, így azután semmit se tudtam megjegyezni. Séta közben mondtam Petuhnak, hogy a mi padunk tetejét nem lehet fölnyitni, a Spigé viszont nyitható, így aztán mikor mindenki hazamegy, ki kell cserélnünk a két padot. Petuh beleegyezett.

Kicserélgettük a padokat, aztán sokáig próbálgattuk, milyen kényelmes ülés esik benne, mármint abban, amelyiknek nyílik a teteje. Aztán benyitott Petuh bátyja, és megkérdezte: „Mi az, itt akartok éjszakázni?” Petuh erre nyomban felugrott a helyéről. Képzeljétek, még azt se tudta megvárni, hogy bepakoljam a táskámat.

Egyedül kellett elindulnom. Midenféle osztályok neve volt kiírva, de a lépcsőt sehol se találtam. Erre minden ajtón sorra bekukucskáltam, nincs-e valahol egy folyosó. Igaz, az iskolából még nem ment el mindenki, de szégyelltem megkérdezni, hogyan lehet kijutni az utcára. Tőlem se kérdezte ezt meg senki. Csak mentem, mendegéltem, de hát meddig lehet így járkálni? Igaz is, azt a lépcsőt megtaláltam, amelyen fölvezettek bennünket a második emeletre. De hát mi használ vehettem? Úgy látszik, vannak ilyen házak, amelyek olyanok, akár a csapda!

Az egyik ajtó mögött félhomály volt, akár a folyosón. Mint kiderült, azért, mert ebben az osztályban az ablakok képekkel meg térképekkel voltak teleaggatva. A képeken szőrös emberek húst ettek a tábortűz mellett. Volt még egy földgömb is, ezt forgattam egy kicsit, de a csontvázzal egyáltalán nem tudtam mit kezdeni. Persze, érdekes lett volna megnézni, hogy igazi mogyoró volt-e a kitömött mókus előtt, de nem mertem. A szekrény mögül egyre csak mereszti az emberre a szemét a csontváz. Még az alsó állkapcsa is mozog. Brr!

A folyosón kipróbáltam, működik-e a falicsap. Működött – ahogy befogtam, a vízsugár a mennyezetig lőtt fel. Ekkor váratlanul egy öreg néni szipirtyós hangja hallatszott: „Ej, te csibész! Este van már, te még mindig itt lődörögsz? Eredj haza!” Épp ez az, hogy nem tudok hazamenni.

Egyre sötétebb lett. Akár valóban itt éjszakázhatnék. Otthon egész másként sötétedik. Már egyik ajtón sem volt kedvem bekukucskálni. A folyosó végén valamivel világosabb volt, egy nyitott ablakot találtam ott, amelyik erkélyre nyílt. Tábla lógott rajta: „Az erkélyre kimászni tilos!” Nekem már más nincs hátra. Kimásztam az ablakon. Ledobtam a táskámat. Az első emeletről az esőcsatornán végül is minden gyerek le tud ereszkedni, ha nem nyámnyila legény. Így sikerült végre hazatérnem az első iskolai nap után.

Weinrauch Katalin

Csacsifül

Rúgkapál a kis szamár,
én is,
két fülével kalapál,
én is,
a szutyoktól koszos lett,
én is,
i-á, i-á, ordítja,
én is,
lerúgja a csillagot,
én is,
dicsekszik: szamár vagyok!
Én is.
A csacsi makacs állat.
Én is.
Csakis négy lábon járhat.
Én is.
Szamárkórót ebédel.
Én is.
Út közepén letérdel.
Én is.
Nyakig sárban heverész.
Én is.
Rosszat tenni mindig kész.
Én is.
Kérdi, ki a barátom?
Én is!
Pocok vagy a hátamon…
Én is!
Ki tűri, hogy megrúgjam?
Én is!
Ki nagy buta, hadd tudjam!
Én is!

László Noémi

Nem tudok írni

A ceruza, mintha ragasztót ivott volna, a papírhoz tapad. A tollam fröcsköli a tintát. Be kell fejezni még a sétapálca-regimentet, a varjakat, a tengeribeteg sormintát.

A hangulat eléggé paprikás.
Van három figyelmeztetés, a negyediknél anya biztos robban. Iszonyú lassan halad a dolog. Már a hatodik lapot tépem ki titokban.

Ha rájönnek, lesz nemulass, vagy rend és fegyelem. Ők így nevezik azt, hogy semmi kedvem; de szófogadó a gyerek, és jól fejlődik, apró lépésekben.

A rendet ki nem állhatom.
A fegyelem fejét szívesen leharapnám.
Aztán, hogy észre ne vegyék, nyakába húznám iskolába járó sapkám.

Rajta három ökölnyi bojt,
a fegyelemnek jó lesz.
Írjon helyettem leckét, hadd
tanulja meg: mi az a móres.

Szalai Borbála

Névsorolvasás

– Tudjátok-e,
hogy a zsiráf
tanfelügyelő?
Az állatok tanodáit
ellenőrzi ő…
Szigorú ám
zsiráf urunk,
nem tűr mulasztást!
Amint belép,
elkezdi a
névsorolvasást:
– Bari Bori,
Cincér Cili,
Csacsi Csabika,
Boci Joci,
Csóka Zsóka,
Dongó Danika,
Csiga Zsiga,
Darázs Balázs,
Gácsér Gedeon,
Harcsa Marcsa,
Fácán Kálmán,
Gúnár Zebulon,
Kandúr Artúr,
Liba Linda,
Maki Misike,
Mackó Lackó,
Nyuszi Gyuszi,
Süni Simike,
Róka Réka,
Teve Keve,
Pulyka Agenor,
Mókus Rókus,
Szúnyog Ubul,
Tacskó Teodor…
– Nos, ki nincs itt? –
szól a komor
tanfelügyelő,
s táskájából
piros plajbászt,
noteszt húz elő…
– Ki nem jött ma
iskolába?
Halljuk a nevét! –
Megszeppenve
szól az osztály:
– Csak Veréb Geréb…

Nemes Nagy Ágnes

Tanulni kell

Tanulni kell. A téli fákat.
Ahogyan talpig zúzmarások.

Tanulni kell. A nyári felhőt.
A lobbanásnyi égi-erdőt.

Tanulni kell mézet, diót,
jegenyefát és űrhajót,

a hétfőt, keddet, pénteket,
a szavakat, mert édesek,

tanulni kell magyarul és világul,
tanulni kell mindazt, ami kitárul,

ami világít, ami jel:
tanulni kell, szeretni kell.

Devecsery László

Mondóka

Egyszer egy az egy:
piroslik a meggy.
Kétszer egy az kettő:
sáros lett a lejtő.
Háromszor egy: három,
rosszaságom bánom!
Négyszer egy az négy:
mindig ügyes légy!
Ötször egy az öt:
mami sálat köt.
Hatszor egy az hat:
Ádám lovat hajt.
Hétszer egy az hét:
virágos a rét.
Nyolcszor egy az nyolc:
kiürült a polc.
Kilencszer egy csak kilenc,
víg bukfencet vet Ferenc.
Tízszer egy az tíz:
hullámzik a víz.

Czigány Zoltán

Csoda és Kósza a vándorcirkuszban

Kószának születésnapja volt. Csoda pedig kitalálta, hogy köszöntésképpen elviszi a közelben éppen letáborozó vándorcirkuszba. A két gödöllői lónak nem kellett sokat ügetnie, míg elérték a réten felállított, vászontetős cirkuszcsarnokot. De egy ideig be sem léptek, mert nagyon elcsodálkoztak azon, amit láttak. Tizenhat lakókocsi állt sorban, és egymás mellett laktak benne a cirkuszosok és az állataik. Volt ott bohóc, oroszlán, akrobata, láma, műlovarnő és majom is.

– Ez kész cirkusz! – csodálkozott el Kósza.

Mielőtt Csoda válaszolhatott volna, az egyik legnagyobb oroszlán szájából kidugta a fejét egy cilinderes varázsló, és azt kiáltotta:

– Kész! Teljesen kész már a cirkusz! Este előadás lesz!

Aztán csettintett hármat a bal kezével, és nyomban ott csücsült benne egy kíváncsian nézelődő cerkófmajom.

Csoda és Kósza estig legelészett és heverészett a sátor körüli fűben. Aztán, mikor elkezdtek érkezni a környékbeli látogatók, a gödöllői trafikos néni, a juhász, a lelkész a kisfiával, a kötélverő, a fogorvos, a trombitaművész és még sokan mások, akkor ők is felpatakodtak, és Csoda jegyet vett az előadásra.

Mielőtt az előadás megkezdődött volna, perecet is vettek, persze lóadagban, úgyhogy a perecárus azonnal haza is indulhatott volna, de őt is érdekelte a cirkuszi produkció, úgyhogy beült a nézők közé.

Először a zenekar kezdett játszani, de nem tartott sokáig, mert egymás után mind a három hangszer, a dob, a cintányér és a xilofon is elhallgatott. A porondmester értetlenül nézett a zenekarra. A nagy csöndben lassan felállt a dobos, és azt mondta:

– Elnézést kérünk mindenkitől, de így nem tudunk játszani.

– Miért? – kérdezte hökkenten a porondmester.

– Mert megbetegedett a trombitásunk. Nélküle nem megy.

– De hiszen itt van a kis szürke! Az elefántunk! – kiabálta a porondmester.

– Nem jó – csóválta meg a fejét a dobos. – Zeneileg teljesen képzetlen. Legfeljebb tűzoltásra jó.

Ekkor állt föl a közönség ritkás soraiból a trombitaművész.

– Én jó leszek a tűzoltásra – mondta, majd elővette a hangszerét és fújni kezdte.

Kósza két patájával befogta a fülét, Csoda pedig egyre hangosabban ropogtatta a perecet, ami miatt a dobos haragosan nézett rá.

Már a zene alatt megérkezett a porondra a tűznyelő művész. A közönség, míg a zene tartott, azt hitte, még csak gyakorlatozik, de mikor csönd lett, már szépen hallatszott a sóhajtozása, láng pedig sehol sem volt.

– Aranyoskám! – állt föl a trafikos néni. – Van nálam gyufa. Tudok segíteni.

Olyan jó gyufa volt, hogy majdnem az egész tűznyelő művész meggyulladt tőle, azonnal be kellett terelni a kis szürke elefántot, hogy eloltsa. Nagy siker volt, Csoda és Kósza is összeütögette a patáját.

Ezután következett a cilinderes varázsló az oroszlánnal. A varázsló egyelőre az oroszlánon kívül volt, és be akarta dugni a fejét a szájába, de az oroszlán mindig csak elfordult. Kínjában a varázsló varázsolt két cerkófmajmot a vállára, de azok is csak unottan ültek, mert látták, hogy nem történik semmi. A varázsló ekkor széttárta a két karját, a hóna alól kiesett még két cerkófmajom, és azt mondta:

– Elnézést kérek! Nem nyitja ki a száját. Fáj a foga.

– Segítek – állt föl a fogorvos –, a praxisomban ilyen eset még úgysem volt.

Lement a porondra, és azon nyomban egy gyökérkezelést hajtott végre az oroszlánon. Olyan jól sikerült, hogy néhány perccel később az oroszlán jóízűen elfogyasztotta a varázsló cilinderét, aztán lefeküdt aludni. Csak a négy majom ugrált körbe-körbe, sőt, míg a varázsló óbégatva égnek emelte a kezét, egyre több majom hullott ki a karja alól.

Ekkor fölállt a juhász, és azt mondta:

– Ilyesfélét én is tudok – s subája alól előhúzott egy fekete pulikutyát, amely csaholva a porondra futott, és minden majmot kiterelt.

Az akrobaták következtek. Már az első pillanatban látszott, hogy meglazult a kötél, ami a cirkusz tetejéből lógott le. A lelkész és a fia letérdelt a széksorok között, és imádkozni kezdett.

– Én kötélverő vagyok – állt fel a kötélverő, és már el is indult a sorok közt fölfelé, a kötélhez. Úgy megverte őket, hogy attól kezdve biztonságosan tartották volna az akrobatákat, ha azoknak lett volna merszük visszamászni rá. A bohóc, aki már a porond szélén állt, elsírta magát. A láma köpött egyet.

– Egyetlen produkciónk maradt – mondta szomorúan a porondmester. Aztán még azt is hozzátette: – Csakhogy lesántult a műlovarnőnk, ezért azt sem tudjuk bemutatni.

– Te jössz! – súgta halkan Kósza fülébe Csoda.

Kósza előbb kicsit elcsodálkozott, aztán fölugrott a székéből, amiben már úgyis unta az ücsörgést, és felnyerített:

– Majd én!

A porondmester a fejére akasztott egy lófejdíszt, és hálásan nézett Kószára. Aztán Csodára is. Kósza olyan csodálatos,

születésnapi ugrándozást tartott a porondon, hogy végül minden néző állva tapsolt. A zenekar is megszólalt, s amikor véget ért az előadás, volt olyan néző, aki kifelé is vett jegyet.

Csoda és Kósza boldogan ügetett hazafelé. Csak egyszer sóhajtott fel Kósza:

– Milyen kár, hogy egy évben csak egyszer van születésnapom!

Csodaló és a sétáló szénaboglya

Hajnal volt, Csoda, a ló, a gödöllői istállóban ébredt, ugyanis ott lakott. Ránézett a mellette fekvő, fekete, szuszogó Kószára, akivel már évek óta együtt volt. Csodálatos volt az emlékezete, ezért pontosan tudta, mi történt első találkozásuk idején. Míg Kósza aludt, Csoda végiggondolta, előbb a lábába, aztán az eszébe jutott néhány emlék. Közben sokszor odanézett Kószára, aki aludt, és örült neki, hogy mellette van. Akkoriban talán Csoda sem tudta, mióta lakott Gyöngyi néni Gödöllő melletti tanyáján, az istállóban, mikor egy napon egy sötét lovat tuszkoltak be a mellette levő állásba. Gyöngyi néni soká bajlódott a kötőfékkel, ami minduntalan lecsúszott az új ló fekete füléről, aztán azt mondta:

– Nézd, Csoda, ő az új lovunk! Kicsit rakoncátlan még, úgyhogy te leszel a rakoncája, és akkor biztosan jó ló válik melletted belőle. Még nincs neve, talán holnap reggelre találunk nekivalót. Aludjatok jól! Álmodjatok a futásról!

Csoda átdugta fejét a deszkafal fölött, és orrával megbökte az új ló fekete orrát, mire az úgy horkant föl, mintha megharapták volna.

– Ne félj! – mondta. – Csoda vagyok, azaz csodaló. Talán már magam sem tudom, mióta lakom Gyöngyi néni gödöllői istállójában. Te hol láttad meg a napot?

Az új ló meg se szusszant. Csoda csodálkozott.

– Neked szalma ment a füledbe, azért nem hallod, amit mondok?

A fekete ló azonban se a füle botját, se a füle szalmáját nem mozdította. Annál jobban kezdett viszont az egész ló mozogni, mikor lement a nap, és az árnyékok mind bejöttek az istállóba. Dobogott a patáival, rángatta a fejét, és úgy bólogatott, mintha gémeskút volna. Csoda megint átdugta fejét a deszkafal fölött, s orrával megérintette a fekete ló kócos sörényét. Az új ló erre is csak fölhorkantott, és kaparni kezdte megint az almot.

Csoda nehezen aludt el ebben a sokféle zajban, aztán egyetlen apró neszre ébredt föl: az istállóajtó csukódására. Lám, gondolta magában, az új ló miatt Gyöngyi néni az ágyból is kikel éjjel. De amikor megint átdugta puha, fehér orrát a deszkafal fölött, nem horkant föl senki sem, s nem is találta a kócos, fekete sörényt. Nem lett volna csodaló, ha nem tudta volna hamar kihúzni fejét a kötőfékből. Mikor kilépett az istállóajtón, és ügetni kezdett a fák felé, világított fehér teste az éjszakában. (Mert Csoda fehér ló volt, vagyis igazából szürke, mert fehér ló csak a mesében van, vagyis most igazából fehér, mert most mesében van.) Majdnem beütötte a fejét egy nagyon sötét fába, aztán egy patak fölötti hídon dobogtak föl a patái, mint a dobok, és egy dühös és kövér mókusanya le is makogott az ágról, hogy csöndesebben ügessen. Csoda csak ügetett tovább, és már vizes volt a harmattól a négy lába, amikor egy tisztásra ért. Szomorúan nézte a tisztáson álló, holdfényes szénaboglyát, és arra gondolt, hogy mégis az új ló nélkül kell visszamennie Gyöngyi nénihez, a Gödöllő melletti istállóba, ahol talán maga sem tudta, hogy mióta lakott. Ekkor a szénaboglya megmozdult, és pár lépést odébbsétált. Nini, sétáló szénaboglya, gondolta Csoda, s úgy érezte, hogy nagyon elfáradt már. Ráadásul visszafelé megint az a kövér mókus! Ekkor a szénaboglya tüsszentett egyet. Hideg is van, éhes is vagyok, prüszkölt maga elé Csoda, úgy látszik, emiatt látom és hallom ezeket. Itt az alkalom, hogy erőt merítsek a hazaútra, mondta magában, azzal odalépdelt a boglyához, és jó nagyot harapott bele.

– Jaj, az orrom! – kiáltott fel a szénaboglya.

– Micsoda? – kapta vissza fejét Csoda.

– Az orrom – mondta egy megharapott orr, s utána nyomban megjelent egy fekete lófej, egy fekete lónyak kócos sörénnyel, egy fekete lóhát, négy fekete lóláb és egy fekete lófarok.

– Te vagy az? Te kószáló! – nyerített fel Csoda. – Miért kószáltál el?

– Csak azért, hogy fölköltsem a napot – mondta a fekete ló –, mert féltem a sötétben.

– Fölkel az magától. Ráadásul most mindjárt – mondta Csoda. – Máskor inkább beszélgess velem, ha félsz. Vagy majd én mesélek neked.

– Miről? Miről tudsz mesélni?

Csoda ezen még soha sem gondolkozott, úgyhogy csak ennyit válaszolt:

– Bármiről. Például magunkról. Rólad és rólam, Gyöngyi néniről és Sajó bácsiról, a Gödöllő melletti tanyáról, sőt még Gödöllőről is.

– Az semmi. Én Budapesten születtem – mondta miheztartás végett a fekete ló.

Csoda nagy levegőt vett, hátrafelé nézett kicsit a híd irányába, de aztán folytatta:

– Budapestről is mesélek majd, virágokról, bodzaszörpről, sőt rendőrségi nyomozásról és a befagyott Balatonról is. El tudom mesélni azt is, milyen, mikor Sajó bácsi a traktorját javítja, és vannak közeli emlékeim Gyöngyi néni bablevéséről is. Csak menjünk már!

Reggel lett, mire hazaértek. Gyöngyi néni már aggódva várta őket az istálló előtt, ahol Csoda se tudta, mióta lakott. Nagyon örült, mikor biztos lehetett már benne, hogy nem kettőt lát a távoli dolgokból, hanem valóban két ló közeledik. Csoda azért is volt csodaló, mert ilyenkor mindig kitalálta a legrejtettebb gondolatokat is, úgyhogy azt mondta:

– Megvagyunk mindketten. Sőt! Még valami!

– Micsoda? – nézett a két ló mögé Gyöngyi néni, és aggódni kezdett, hogy a távoli dolgokból eggyel kevesebbet lát.

– Megvan ennek a fekete lónak a neve!

– Mi lenne az? És hol találtatok rá?

– Az éjszakában találtuk, még mielőtt fölkelt volna a nap. Úgy hívják: Kószáló, azaz Kósza.

Attól errefelé már jó barátságban élt Gyöngyi néni Gödöllő melletti istállójában és tanyáján Csoda és Kósza.

Csoda megint ránézett az alvó Kószára, és érezte, hogy az évek óta tartó együttlétük alatt, bár nem kérte erre senki, nagyon megszerette Kószát.

Zárónyihogás: Nyíííííjjj-ha-haha, brrrrRrrrr

Dénes György

Költöző fecskék

Szeptemberi ég alatt
cikáznak a madarak.

Elfáradnak, megpihennek,
villanydrótra telepednek.

Villás farkú fecskenép
szárnyain a messzeség.

Próbálgatják szárnyukat
küszöbén a nagy útnak.

Szeptemberi ég alatt
Búcsúznak a madarak.

Szalai Borbála

Este

Itt van az este,
feketére festve.
Alszik a kert,
szunnyad a rét,
takarójuk
csillagos ég.

Weinrauch Katalin

Esti csend

Éjszakába fordult az este,
szellő moccan, álmokat szitál,
Csönd bácsinak mohaszakállában
ásítozó csiga szundikál.

Kék hegyeken a fák égig érnek,
magány ágán pityeg egy madár
kék ruhában. Visszhang ül a sziklán,
nem felesel, talán alszik már…

Kökény sátra alatt ágyazott meg
az álmos erdei kismanó:
éji csendben, puha levélágyon
színes, tarka álom várható.

Citeráját pengeti a tücsök,
közelgő éj apró igrice,
a sürjedő sötétségnek szárnyán
halk zenéje nem jut messzire.

Hegyi patak esti mesét csobog,
ösvény simul őz lába alá,
a csend hátán oly nesztelen lépte,
nincsen vadász, ki meghallaná.

Patak partján árválkodó kagyló
kínál szállást az éjszakának:
gyöngyházbölcsőd lesz a két tenyerem,
puha csenddel betakargatlak.

Az éjszaka bársonyos palástja
ráborul a csillagos égre,
hulló csillag ezüstje hasítja:
némán nyújtom kezemet érte.

Mészely József

Fecske

A nyarunkat
cifrázó,
villásfarkú
cikázó
azt ficsergi:
őszre jár,
gyülekezni
kéne már!

Fecske Csaba

Két fülem két szemem

öreg nyár
köhécsel a szél
a fák közt
homlokát ráncolja
a víz a tóban
horgász kérdi a pontytól
hal vagy valóban
a lombban alszik egy
madár –
két fülem van
két szemem
hallom a csöndet
és látom hogy sárgul a fű
a nyár szakálla

Csukás István

Őszi tücsök hegedül

Őszi tücsök hegedül,
cirr, cirr,
száll a réten át.
Őszi tücsök egyedül
hegedül,
keresne meleg szobát.

Hűvösek a reggelek,
cirr, cirr…
deret szór az ég.
Vadlúd, gólya elmentek,
nem szól a kelep
rég.

Viráglakó tündérek,
cirr, cirr…
nem táncolnak már.
Patakra se hajolnak,
holdfényben sem dalolnak,
elrepült a nyár!

Gombához dönti hátát,
cirr, cirr,
hegedülget a tücsök,
felszedték a szamócát,
csak hallgatja e nótát
a tors, az ág, a nád,
a bürök.

Jó volt, míg a búza közt,
cirr, cirr,
ugrándozott a tücsök,
csúfolta az egeret
meg a sánta verebet,
varjút, mókust, gyereket…
Jó volt, míg a búza közt
ugrándozott a tücsök!

Szól a tücsök-hegedű:
cirr, cirr,
száll a réten át.
Őszi tücsök egyedül
hegedül,
keresne meleg szobát.

Parancs

ÚTRAVALÓ

– Bogi, elegem van abból, hogy mindenki nekem parancsolgasson! Nap mint nap folyton azt hallom: Tücsök, ideje felkelni! Tücsök, vigyázz a testvéredre! Tücsök, ne legyél kinn sokáig! Tücsök, ezt tedd, Tücsök, azt tedd… Csak egyszer tehetném végre azt, amit én akarok!

– Mit gondolsz, mihez vezetne, ha mindenki azt tehetné, amihez kedve van?

– Mindenki boldog lenne!

– Ó igen, a szarvasbogárgyerekek is azt hitték. Ha figyelmesen végighallgatod a mai mesét, te is rájössz, hogy ez mennyire nem igaz.

Szarvasbogármama hosszú útra készülődött. Meg kellett látogatnia beteg nagynénjét, aki nem volt képes ellátni magát. Igen ám, de kire hagyja csemetéit?

– Nem kell nekünk óvó néni – nyugtatgatta legidősebb fiacskája, Pepe. – Elég idősek vagyunk már ahhoz, hogy kibírjunk néhány napot szülői felügyelet nélkül is. Hiszen nemsokára kijárjuk az iskolát, nem kell aggódnod, minden rendben lesz!

Édesanyjuk ugyan nem volt boldog a gondolattól, hogy egyedül kell hagynia féltőn szeretett gyermekeit, de nem akart bizalmatlannak tűnni. Hosszú tusakodás után úgy döntött, hogy nem hív segítséget, de megígértette gyermekeivel, hogy semmi rosszat nem csinálnak.

Alig húzta ki a lábát a házból, a gyerekek üdvrivalgásba kezdtek.

– Hurrá, végre a magunk urai leszünk! Nincs utasítgatás, nincs munka, csak szórakozás reggeltől napestig!

Az első nap úgy érezték, nincs náluk boldogabb a földön. Délben felkeltek, azt ettek, ami jólesett, ha elfáradtak, ott pihentek le, ahol nekik tetszett, addig voltak kinn, amíg el nem fáradtak.

Néhány nappal később egyre több bajuk akadt. Nem volt, aki elvégezze a házimunkát, így egyre nagyobb lett a rendetlenség. Soha nem tudták, hol van a másik, és mit tesz. Mindenki egyszerre akarta ugyanazt nézni, így állandóan veszekedtek, és persze mindig az erő döntötte el a vitát.

Pepe egyre gyakrabban menekült kedvenc rejtekhelyére, amiről senki sem tudott.

– Vajon miért nem vagyok boldog – tűnődött magában, – hiszen azt tehetem, amit akarok? A többiek tehetnek róla, mert mindig csak magukra gondolnak. Amíg édesanya itthon volt, mindig mindent megtaláltam, mindig tudtam, mikor mit tegyek, de most állandóan verekednem kell, ha valamit el akarok érni.

Hirtelen hangos kiabálásra riadt fel.

– Segítség, segítség, a kishúgom beszorult egy fahánc alá! – hallotta a nagyon is ismerős hangot.

Pepe kiszaladt a kuckójából, és egyenesen kisöccse karjaiba rohant bele.

– Mi történt?

– Pepe, Pepe, de jó, hogy itt vagy, gyere gyorsan, Kincső beszorult és alig kap levegőt!

– Igen, ezt már hallottam, de mi történt?

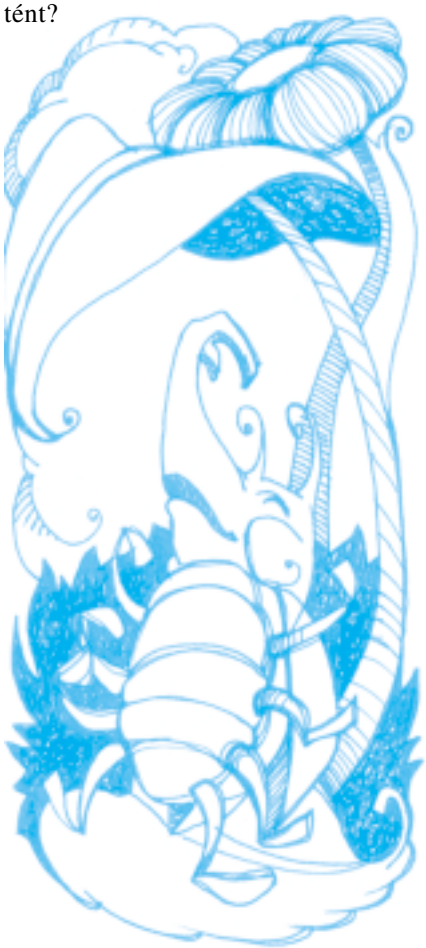

– Mi csak… mi csak játszottunk…

A fa előtt rémülten rohangáltak a szarvasbogárgyerekek.

– Én nem akartam – hüppögte a kis tettes, és várakozón nézett bátyjára. Pepe először nem tudta, mit tegyen, aztán határozottan megrázta szarvacskáit.

– Nem lesz ez így jó. Döme, te szaladj, hozz egy éles követ! Pötyi, te ülj le Kincső mellé, és tartsd szóval. Totó, te hozzál vizet, a többiek pedig jöjjenek utánam.

Pepe odaszaladt a fához, és elkezdte rágni. Röpködtek a parancsszavak, pattogtak a bogárlábak, és a kis szarvasbogárcsemete egyre könnyebben szedte a levegőt. Végül sikerült kiszabadítani a kislányt a fa fogságából.

– Pepe, olyan voltál, mint egy kapitány! – vágta hátba öccse elismerően. – Ezt tedd, azt tedd, mint egy igazgató! Valld be, hogy nagyon élvezted!

– Nem igaz, egyáltalán nem élveztem, de nem volt más választásom. Ha nincs valaki, aki irányítsa a mentést, Kincső még most is ott ülne a fa szorításában. És most már azt is tudom, milyen fontos, hogy rend legyen, és ne menjen mindenki a maga feje után.

– Vagyis az idősebbek azért utasítgatnak, mert meg akarnak bennünket menteni? De mitől?

– Attól, hogy ne kerüljünk hasonló bajokba. Te még nagyon fiatal vagy, Tücsök, és az élet tele van kísértésekkel, amelyek nagyon csábítóak, de nagyon veszélyesek is lehetnek. Szükség van valakire, aki megmondja, mit tegyél és mit ne, különben állandóan bajba kerülnél. Nem kedvtelésből találta ki Isten sem a parancsolatokat, hanem azért, hogy útjelzőként szolgáljanak, ugyanakkor megvédjenek a veszélyektől. Tanuld meg, kis Tücsök, „aki a parancsot megtartja, nem ismeri meg a veszedelmet”.

Olasz Tímea

Bibliai ábécé

Jójádá. Főpap Jóás júdai királysága idején. Jóás hétévesen kezdett uralkodni (Kr. e. 837-ben), s az Írás szerint „egész életében azt tette, amit helyesnek tartott az Úr, mivel erre tanította Jójádá főpap”. A Jójádá felügyeletével rendezett gyűjtés bevételeiből javíttatták ki a megrongálódott jeruzsálemi templomot. Amikor meghalt Jójádá, „Dávid városában a királyok mellé temették, mivel jót cselekedett Izraelben Isten és az ő háza ügyéért”.

Jójákim. Júda királya Kr. e. 609–598 között. Az ő uralkodása idején szállta meg Nebukadneccar az országot és hurcolt el sok zsidót Babilonba, magát Jójákim királyt is.

Jósáfát. Júda egyik jó királya, Kr. e. 873-tól 849-ig uralkodott. Sok pogány bálványimádástól tisztította meg az országot és visszatérítette a népet Mózes törvényeihez. Megreformálta a perrendtartást, szigorúan meghagyván a bíráknak: „Nézzétek meg jól, hogy mit tesztek, mert nem emberek, hanem az Úr megbízásából ítélkeztek.” Az ammóniak és móábiták támadása idején Jósáfát az Úrhoz imádkozott, és az ő kegyelméből fényes győzelmet arathatott. Amikor azonban az egész életében bűnös dolgokat cselekvő Abháziával, Izrael királyával társult, hogy közösen építsenek hajókat, hajóik összetörtek, s nem jutottak el velük Tarsisba, ahogy szerették volna.

Jósiás. Nyolcévesen lett Júda királya és harminc évig uralkodott (Kr. e. 640–609). „Azt tette, amit helyesnek tart az Úr.” Az ő uralkodásának idején találták meg Mózes törvényeit a templomban. Ezekből meglátta a király, hogy mennyire megromlott Izrael élete. Magához hívatta Júda és Jeruzsálem véneit, és megeskette őket, hogy mindenben teljesítik a szövetség igéit. Kihordatott a templomból és elégetett minden olyan felszerelést, amely a bálványisteneknek készült, eltávolította a bálványistenek papjait, és megtiltotta az áldozóhalmokon való tömjénezést. Megtisztította az országot a halottidézőktől és jövendőmondóktól, valamint mindenféle fertelmes bálványtól. Az istentiszteleti reform végrehajtása után a mózesi törvény szerint tartott pászkaünnepet. Noha nem volt sem előtte, sem utána olyan király Júdában, aki ennyire teljesen megtért volna az Úrhoz, Isten ítéletét, amely ősei bűnei miatt sújtotta az országot, már ő sem tarthatta fel. Harcba szállt Nékó fáraóval, aki Asszíria királya ellen támadt, és Megiddónál elesett a csatában. Utódai már csak bábkirályok voltak Egyiptom, majd Babilon szolgálatában.

József. Jákob legkedvesebb fia. Mivel sok ajándékot kapott az apjától s egyszer azt álmodta, hogy a bátyjai őt fogják szolgálni, irigykedtek és megharagudtak rá a testvérei. Már-már megölték, de végül is egy száraz kútba vetették, majd midjáni kereskedőknek adták el. Ezek után Egyiptomba vitték és rabszolgaként eladták. Ott nemsokára egy hamis vád miatt börtönben került. De amikor megfejtette a fáraó álmát, az maga után a legfőbb méltóságra emelte, és az ő tanácsára raktározta el a hét bő esztendő termését az ínség idejére. Így tudta József ellátni gabonával apját és testvéreit is, majd egész családját Egyiptomba hozatta, és a Gósen földjén telepítette le. Valóra vált tehát József gyermekkori álma, és Isten őt használta fel eszközül Izrael fiai megmentésére. Ezzel József Jézus egyik ószövetségi előképe lett.

Józsefnek hívták Mária férjét, Jézus nevelőapját is. Heródes elől ő menekítette Jézust Máriával együtt Egyiptomba, majd Heródes halála után vissza Názáretbe. Jézus így átmeneti egyiptomi tartózkodásával is osztozott Izrael sorsában. Józseftől tanulta meg Jézus az ácsmesterséget, de az Írás akkor említi utoljára, amikor a 12 éves Jézussal Jeruzsálembe ment a pászka ünnepére. Mire felnőtt Jézus, József már nem élt.

Józsué. Izrael népének vezére az ígéret földjének elfoglalásakor. Mózes választotta maga mellé helyetteséül, majd utódjául. Ő vezette át a zsidókat a Jordánon és foglalta el az első városokat. Ő osztotta fel az országot a törzsek között, ő jelölte ki a menedékvárosokat és a léviták városait. Halála előtt a sikemi országgyűlésen döntésre szólította fel a népet, hogy az Urat akarják-e szolgálni vagy az idegen isteneket. „De én és az én házamnépe – mondta Józsué – az Urat szolgáljuk.” A nép feleletére: „Mi az Urat akarjuk szolgálni” – egy követ állított fel tanúbizonyságul az Úrral való szövetség megújításának emlékére.

Józsué könyve. Ez a könyv beszéli el, hogyan vezette Józsué Izrael fiait az ígéret földjére, és hogyan foglalta el az országot. Elmondja, hogyan osztotta fel Józsué az ígéret földjét Izrael törzsei között, és hogyan újította meg a nép szövetségét az Úrral Sikemben.

(Cecil Northcott *Bibliai lexikon gyerekeknek* című könyve alapján)

Olvastad már?

Ugye Te is hallottad már, amikor a felnőttek – sóhajtva, legyintve, ki pedig felháborodva – azt mondják: A mai gyerekek nem olvasnak, csak a képernyőt bámulják…

Mi másként gondoljuk. Hiszünk abban, hogy Ti is szeretitek a könyvet. Ebben a rovatunkban egy-egy közkedvelt ifjúsági regényből vagy meseregényből mutatunk be egy szemelvényt. Azok számára, akik még nem olvasták: kedvcsinálóul, azoknak pedig, akik már kétszer vagy háromszor is: az emlékek felidézéséül.

Szávai Géza

A Zöld Sivatag vőlegénye

avagy Koko Samuék vándorútja

(Részlet)

Ha megpörgetitek, és figyelmesen megnézitek a földgömböt, láthattok rajta néhány sivatagot… Van közöttük egy, ami már nem is sivatag. De valamikor sivatag volt.

És volt egyszer egy város, nem messze ettől a sivatagtól. Hát, bizony, ez a város sem különbözött a sivatagtól – de ezt a város nem tudta magáról.

Hatalmas, felhőkig érő toronyházakban laktak az emberek. Autóik a lakónegyedek alatt, többszintű garázsokban. Csúcsforgalom idején az utcákon alig lehetett látni a kipufogócsövek füstjétől, amely szürke felhőkben telepedett rá a városra.

A zsúfoltabb tereken, az útkereszteződésnél a közlekedési rendőrök gázálarcot viseltek, s így is óránként kellett váltani őket, amíg helyükre végül is robotforgalmistákat küldtek.

Ebben a városban rég nem nőtt se fű, se virág, csak az üvegházakban. Kinn, a parkokban néhány kókadozó fa senyvedt. A füstfelhők nem engedtek át elég napfényt, így a falevelek élettelenné silányultak, megsárgultak.

A város vezetői a gyárakban színes műanyag fákat készíttettek, s elültették őket. Ettől kezdve a lassacskán kiszáradó, színtelen levelű fák mellett pompázó árnyalatokban „zöldellettek”, hivalkodtak a sorozatban gyártott műanyag jegenyék, platánok, ecetfák, fenyők.

A város lakói számára a járdákon – a vízcsapok mintájára – légcsapokat, légkutakat állítottak fel, melyekből egyfolytában oxigén áradt a füsttől terhelt levegőbe.

Olyan volt ez a település, mint egy jól működő óraszerkezet. Épp csak az ég kékje nem látszott a füsttől és a föld a betontól.

Az iskolában a gyerekek „rendszeres technikai képzést” kaptak. Az a szokás alakult ki, hogy az iskolás éveik alatt elkészítenek egy nagyon furfangos gépet, szerkezetet, amelyet aztán az iskola szertárában hagynak az utánuk következő osztályok szórakozására és okulására.

Az Ivácsony Péterék osztálya is elhatározta: az iskola elvégzésekor, az évzáró ünnepélyen minden tanuló bemutat egy robotot, amit saját maga tervezett és készített.

Az utolsó évben már dicsekedve számoltak be egymásnak a gyerekek:

– Az én robotom mindig a bal felső sarokba rúgja a labdát a tizenegyesről.

– Az enyém hegedül.

– Az enyém palacsintát süt!

A készülő robotgyerekek nagyon hasonlítottak gazdáikhoz.

Ivácsony Péter, aki az osztály legszelídebb tanulója volt, nem tudta eldönteni, milyennek tervezze a maga robotját: Koko Samut, aki épp olyan bonyolult „építmény” volt, mint osztálytársaié; csak kisebb és érzékenyebb.

Ivácsony Péter ugyanis tojásokból rakta össze a robotgyerek testét.* Hogy miért, azt nem árulta el senkinek.

Ha kérdezték, titokzatosan mosolygott. Ahányszor ránézett a Samu gyerekre, hangosan felkacagott örömében. Mert az olyan finoman mozgott, lépkedett; érthető, óvnia kellett magát, nehogy valaminek nekikoccanjon, és eltörje tojásfejét, tojásorrát, tojáshasát…

Ivácsony Péter roppant büszke volt Koko Samura. Samu is „büszke” Ivácsony Péterre. Alig várták, hogy dagadozó mellel elvonulhassanak a vizsgáztató bizottság előtt.

Az iskolai évzáró ünnepélyre a végzősök szülei is eljöttek. A robotgyerekek pedig ott döcögtek az ünneplőben felvonuló családtagok mellett. Volt olyan robot is, mely úgy csörömpölt, mint egy kisebbfajta traktor, léptei alatt remegett az aszfalt.

Samu illemtudóan köszönt, majd megindult a többi robotgyerek felé, akiknek épp csak térdéig ért.

Hamarosan megkezdődött az ünnepélyes vizsga, mindenki elcsendesedett. A végzős diákok sorra bemutatták teremtményeiket… bekapcsolták, kikapcsolták, sétáltatták őket. Súlyokat emeltek, sütöttek, főztek, hegedültek – és sok egyéb csuda dolgot műveltek ezek a robotok, mindannyian bizonyították hasznosságukat.

Ivácsony Péter és Koko Samu került sorra. A vizsgáztató bizottság elnöke megkérdezte Pétertől:

– Na, lássuk, mit tud Koko Samu?

– Szinte mindent, amit én! – felelte Ivácsony Péter magabiztosan.

– Hm! Kevés! Fel tud emelni egy kétszáz kilós zsákot?

– Nem! Hiszen én egy kis emberkének szántam a robotomat, nem emelődarunak!

Koko Samu buzgón és hálásan bólogatott: „Úgy-úgy…”

– Tessék megnézni – mondta Ivácsony Péter a vizsgáztató bizottság elnökének –, milyen szép, milyen kedves és milyen érzékeny…

A bizottság elnöke csak hümmögött:

– Ez a példásan megépített robotgyerek, név szerint Koko Samu olyan, mint egy játékszer, semmi okos dologra nem lehet felhasználni… Ismétlem – mondta jól megnyomva a szót –, átengedjük ugyan Ivácsony Pétert a vizsgán, de kifogásoljuk, hogy okos dolgok helyett haszontalanságokra pazarolja a találékonyságát, a tudását.

Ivácsony Péter átvette értesítőjét, és kissé elszontyolodva ballagott vissza a padjába.

Koko Samu szomorúan álldogált a többi robotgyerek mögött.

Mikor minden tanuló levizsgázott, felsorakoztatták a robotgyerekeket, s átvezényelték őket állandó állomáshelyükre: az iskolai szertárba. Kikapcsolták őket, s mint fémesen csillogó, élettelen gépek várták, hogy vakáció után majd áramot, újra életet adjon nekik valaki. Csak a Koko Samu szemei villámlottak ide-oda.

– Kapcsold ki! – szólt Ivácsony Péterre egyik osztálytársa.

– Nem tudom. Ezt csak ő tudja magának megtenni – szabadkozott Péter. – Úgy építettem meg, hogy hasonlítson rám: hiszen én sem halok meg, amikor alszom. Így ő sem kapcsol ki teljesen soha: nagyon érzékeny, és könnyen „fölébred”. És csak akkor „alszik el”, amikor akar. Most nem tud, mert megsértettek engem, és ez őt is felizgatta…

Koko Samu szemét elöntötték a fényhullámok, amikor a végzősök távozni készültek.

– Megyek én is veled! – súgta Péter felé.

Ivácsony Péter vigasztalóan megsimogatta:

– Vinnélek szívesen, de nem másíthatom meg az ígéretemet. Csillapodjál, és aludj el! Ne feledd, hogy bízom benned, és biztosan tudom, hogy nekünk van igazunk.

Koko Samu a szertár egyik sarkába tipegett, gépszeme villódzott. Miután az iskola gondnoka lezárta a terem ajtaját, a robotgyerek fájdalmasan zokogni kezdett.

Koko Samu megszökik

Sokáig sírdogált-szipogott az iskolai szertár sarkában Koko Samu, és nem akadt senki, aki megvigasztalja. De mivel sírni és keseregni nem lehet ítéletnapig, ő is abbahagyta egyszer. Elindult körülnézni…

A robotgyerekek mozdulatlanul álltak, kettes sorokban.

Koko Samunak hirtelen jó ötlete támadt, és bekapcsolta őket. Felizzottak a szemek: mocorogni kezdtek a lábak, s az áramtól életre kelt robotgyerekek közrefogták Koko Samut:

– Miért kapcsoltál be? Kell valamit dolgozni? – kérdezte az egyik.

– Nem kell – intette Koko Samu –, csak kérdezni akartam, nem volna kedvetek velem csatangolni?

– Hová? Hová? – kérdezték a robotgyerekek.

– Bárhová, csak ne rostokoljunk itt élettelenül és ráadásul bezárva…

– Mit képzelsz, hékás?! – ripakodott Samura egyik társa. – Azonnal kapcsolj ki bennünket!

– Butább vagy egy cséplőgépnél! – kiabált csúfondárosan vissza neki Samu, de azért rendre kikapcsolta a robotokat.

Egy kicsit irigykedett kikapcsolt társaira, hiszen őket fel tudják használni erre-arra, ám ő, a kis termetű, törékeny robotgyerek, mit tehetne az emberekért?

Gondolataiból Ivácsony Péter rendreutasító hangja rezzentette föl:

– Samu, nehogy szökni próbálj!

– Hogyan, te végighallgattad, amit beszéltünk? – kérdezte meglepetten Samu.

– Igen. Mindent hallok innen, a szobámból. Bárhol légy, én hallhatlak, és te is hallhatsz engem – mondta Péter.

Koko Samu végigtapogatta magát, s csakugyan, testén rejtélyes kapcsolókat talált. Addig csavargatta-nyomogatta őket, amíg elérte, amit akart: úgy szabályozta az összeköttetést, hogy ő mindenről értesüljön, de Ivácsony Péter ne halljon, ne tudjon semmit arról, ami vele, Samuval történik.

Ivácsony Péter még szólongatta Samut, de mivel semmit sem hallott, azt hitte, hogy a kis robot elaludt. Mikor aztán több napon át hiába szólongatta, úgy tett, mintha belenyugodna abba, hogy a robotgyerek nem akar érintkezni vele.

Samu ujjongva hallgatta, mennyire búslakodik volt gazdája: örült, hogy Ivácsony Péter szereti, ragaszkodik a törékeny kis robothoz.

Mivel itt a szertárban nem akadt társa, Koko Samu elhatározta, hogy este megszökik. Addig ügyeskedett, míg egy dróttal kinyitotta a zárat. Végigtrappolt a folyosón, az udvaron, s máris a kert alatt lopakodott a város széle felé, nehogy észrevegyék. Egyszerre csak egy kidobott, üres hordóba ütközött, körbejárta, kívül-belül szemügyre vette; arra a következtetésre jutott, hogy ez neki lakásnak egyelőre éppen jó lesz.

Néhány napig még az orrát sem dugta ki belőle, minden szórakozása az volt, hogy a rádióján hallgatta, mi történik Ivácsony Péteréknél.

Egy este aztán már nem bírta tovább az egyedüllétet, konzervdobozból kis lámpást eszkábált, s visszaindult a városba. Ment, mendegélt, néha botorkálva, s állandóan ezt motyogta:

– Társat keresek!... Társat keresek!...

Koko Samu sokáig élt egyedül városszéli hordójában. Először csak esténként mert a városba ruccanni, ám később megjött a bátorsága, és fényes nappal is bejárogatott.. Óvatosan persze, nehogy valaki az „ismerősök” közül észrevegye. Aztán egyre bátrabban és végül már teljesen fesztelenül sétafikált, mert rájött, hogy ebben a városban az emberek alig törődnek egymással.

Koko Samu tehát nyugodtan, zavartalanul járhatott-kelhetett. Egyik útján furcsa sírás ütötte meg a fülét.

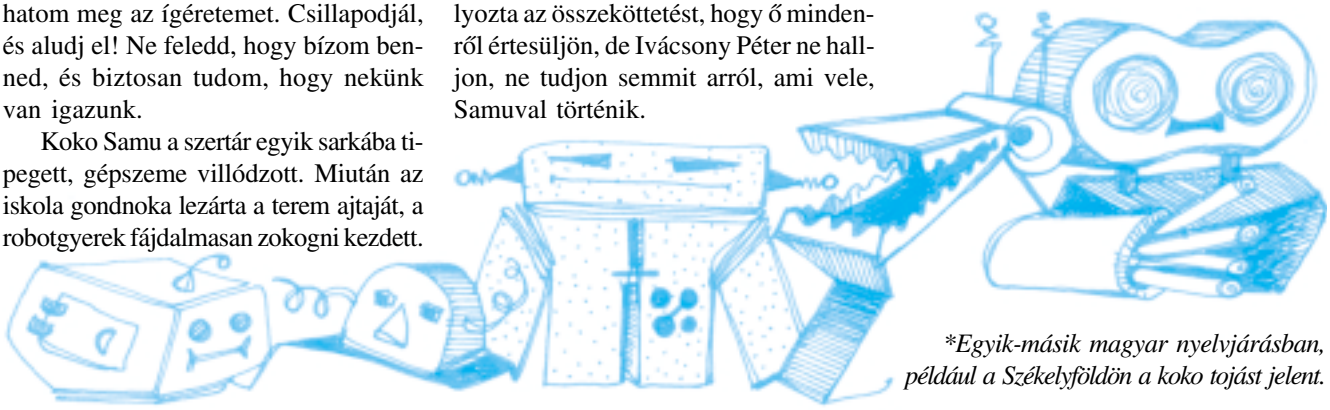

**Egyik-másik magyar nyelvjárásban, például a Székelyföldön a koko tojást jelent.*

Múltunk épített emlékei

Munkács vára

A munkácsi vár méltán Kárpátalja legismertebb emlékhelye.

Közeledhetünk bármely irányból Munkácshoz, már messziről köszönt a 68 m magas sziklabérc tetején álló, ostromokkal, emberi nemtörődömséggel dacoló fenséges vár, melynek látványa minden évszakban, minden napszakban rabul ejti az utazót.

A város déli részén, a Latorca kanyarulatánál álló 250 m hosszú, 110 m széles vár alapterülete mintegy 14 000 m^2. A várdomb sziklás teraszai változó magasságúak, így meghatározták a vár védelmi rendszerének kiépítését. A három várrész – az alsó, a középső és a fellegvár – 10–10 méteres szintkülönbségű teraszokon helyezkedik el, és külön védelmi rendszerrel rendelkezik.

A vár vastag falait nyolc szögletes és három körbástya erősíti.

Az alsó várat híd kötötte össze a középső várudvarral. Az udvart nyugati és keleti irányból három-, illetve kétszintes, kőből és téglából épült ház zárja, melyben a várvédő katonaság lakott. Az alsó várban éltek a kézművesek és a szolgák, a középső várban voltak a kaszárnyák, a lőszer- és élelmiszerraktárak, a konyha és a lovagterem. A fellegvár a mindenkori tulajdonosnak és udvartartásának adott otthont.

A munkácsi vár neve összeforrt a honfoglalással. Anonymus *Gestá*ja szerint a Vereckei-hágón átkelő magyarok első pihenőjüket a mai vár környékén tartották, s már ekkor megkezdték a vár építését. A kutatások szerint feltehetően az 1241-ben elpusztult Borsova vár helyett építették 1242–1311 között.

Első írásos említése 1311, amikor Aba Amadé fiai visszaadták a várat Károly Róbertnek.

1352-ben a litvániai hadjáratból hazatérő Nagy Lajos megpihent a várban. Később Erzsébet királyné birtoka, majd a beregi ispánok tulajdona. Mária királyné halála után újra királyi birtok. 1395-ben Zsigmond a várat Korjatovics Tódor litván hercegnek adományozza. Korjatovics jelentős erősítéseket végzett a várban, az ő idejére esik többek között a 86 m mély várkút megépítése is.

Az idők során a vár gyakran cserélt gazdát. A XVI. század második felétől a Rákócziak birtoka. Legdicsőbb korszakát 1686–88 között, a vár legendás hírű ostroma idején élte, amikor Zrínyi Ilona több mint 800 napon át védelmezte a várat.

A Rákóczi-szabadságharcban a kurucok sasfészke lett, utolsóként került osztrák kézre. II. József fogházzá alakíttatta át. Itt töltötte fogsága utolsó esztendejét Kazinczy Ferenc.

A millennium tiszteletére a vár északi kiszögellésén díszes talapzaton 24 m magas emlékoszlopot állítottak, tetején turulmadárral. Trianon után elbontották, ám 2007 óta újra áll az emlékoszlop, s rajta a kiterjesztett szárnyú turulmadár büszkén tekint Verecke felé.

Forrás: *Műemlékek a Kárpátok és a Tisza ölelésében.* Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat kiadása

Lackfi János

Szupermen

Az volt a régi-régi tervem,
kellene nekem egy Szupermen.
Fát kell vágni, apu? Na, rendben,
szétkaratézza majd a Szupermen.

Asztalt lerakni? Eszméletlen:
tányér, pohár röpdös töretlen.
Labdát autó elől kimentsen?
Belül van tizedmásodpercen.

Viszi nénik szatyrát helyettem,
betol Trabantot, csak úgy reccsen.
Soha senkit nem kéne vernem,
elintézné ezt ő helyettem.

Azért egy igazi Szupermen,
bevallom, néha kellemetlen.
Ha gyújtogatok, áll mellettem,
gyufám elfújja rendületlen.

Copfot húzok, ott terem menten,
s a lányt védi, persze, nem engem.
Peti alá rajzszöget tettem,
kipöckölte remek ütemben!

Köpőcsővel rizst eregettem,
röptében kapta el Szupermen.
Helyes fiú ez, így merengtem,
de nyaktól fölfelé fejletlen.

Hiszen meszet azért nem ettem,
sosem bulizni lehetetlen.
Még egy ilyen húzás, Szupermen,
s többé nem hordlak a zsebemben!

Csillik Mihály

Rémes - rímes

Vízisportot űző ajakos medve – kajakos medve
Kis bika – bébika
Kis bivaly – bébivaly
Betörő bolha – rabolha
Borz fekvőhelye – borzalom
Ordító bölömbika – bömbölömbika
Cifrálkodó cica – cicomica
Kis cincér – picincér
Kecses kezű csóka – kacsóka
Formás csuka – karcsuka
Nevető dámvad – vidámvad
Francia nőstény dámvad – madámvad
Szeszélyes gólya – rigólya
Sürgő-forgó hangya – rohangya
Nevető hiéna – hihiéna
Kifogástalan, elsőrendű kecske – remekecske
Hasraeső kenguru – nyekkenguru
Játékos kivi – kivirgonc
Bolond krokodil – krokodilis

Tarbay Ede

Mit beszél a vízimalom a patakkal?

Katt-katt, kopp-kopp…
Katt-katt, kopp-kopp..

– Mit őrölsz, vízimalom?
– Őrlöm, patak, a búzát.
– Minek őrlöd a búzát?
– Hószínű lisztnek.
– Mi lesz majd a lisztből?
– Pirinyó,
ropogó, háta-fényes kiscipó.
– Ki dagasztja?
– Nagyanyó.
– Ki süti meg?
– Kemence,
parazsas tűz-belseje.
– Ki eszi meg?
– Nagyanyó két unokája,
reggelire, vacsorára.

Számítógép-suli 65.

ECDL-FELADATOK

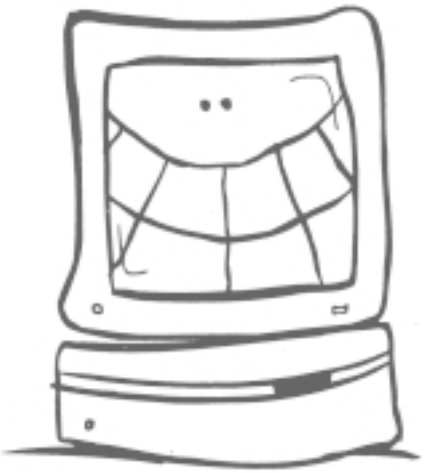

Az **ECDL**-példatárhoz hasonlóan az értékelési irányelveket és a szükséges ismereteket is megadjuk. Ez a feladat a tabulátorok alkalmazásának lehetőségeit ellenőrzi. Figyeljetek arra is, hogy a tabulátorok kitöltését is be kell kapcsolni, és a pozícióját is be kell állítani.

A feladatot elkészítése után nyomtassátok ki, és ezt az *Irka* levelezési címére küldjétek el. Az elkészített dokumentumot mentsétek el, és azt egy elektronikus levél mellékleteként továbbítsátok nekem a következő címre: *irka.pd@gmail.com* címre. A dokumentum fejlécében legyen feltüntetve a nevetek, az iskola, amelybe jártok, a láblécben pedig az osztályotok is. A feladat megoldását szeptember 25-ig kell elküldeni. Az eredményeket a következő számban fogjuk közölni.

Kékeszöld Medence Kft.
Medencék, Szökőkutak, Vízesések

Kedves Kovács Úr! Budapest, 2001. 10. 12.

Köszönjük érdeklődő levelét, melyre a következőket tudjuk válaszolni.

Az Ön által kért méretben *new* forgalmazunk medencéket, és az általunk ismert gyártók sem készítenek ilyen szériát. Mindazonáltal vállaljuk az *egyedi méret szerinti* legyártatást, aminek a következő költségvonzatai vannak:

1. Tervezés
2. Gépek átállítása
3. Kieső termelés

Ennek megfelelően a **SWIM-3000-**es modellel megegyező minőségű medence ára szállítási és telepítési költséggel együtt (szivattyú nélkül) 1 300 050 Ft áfával.

Amennyiben ajánlatunk felkeltette érdeklődését, kérjük, keressen meg minket telefonon a rendelés felvételéhez.

Felhívjuk figyelmét, hogy az ajánlat az Ön által kért egyedi méretre kikalkulált, és csak év végéig érvényes.

Üdvözlettel:

.....
Dr. Rózsa Béla
KM Kft.
projectmenedzser

Értékelési irányelvek/Szükséges ismeretek:

Alapszintű műveletek

Dokumentum mentése
Dokumentum nyomtatása
Betű méretezése
Betűtípus módosítása
Dőlt betűk
Vastagított betűk
Aláhúzott betűk
Bekezdés sorkiegyenlítése
A dátum pozicionálása
Nagyítás

Emelt szintű műveletek

A négyzet beillesztése
A négyzet pozicionálása
Felsorolás alkalmazása
Ritkított betűk
Megfelelő módon végzett keretezés (szegélyvonalak)
Aláíráshely pontsorral

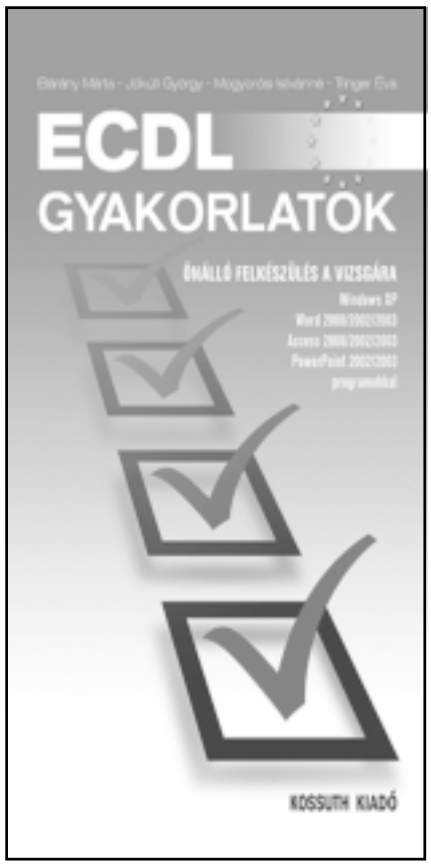

Pallay Dezső

Fesd ki!

Feladat

Milyen eredetű az ***iskola*** szavunk?

Az óceán rejtélyei

A hosszú évszázadok alatt sok minden elsüllyedt az óceánokban. Hihetetlen kincsek fekszenek a tengerfeneken, amelyek vonzzák a kincskeresőket és a kalandvágyókat.

2000 éve Platón egy elsüllyedt földrészről írt. Ennek a földrésznek **Atlantisz** volt a neve, ami azt jelenti, hogy az Atlanti-óceánban kellett elterülnie. Platón szerint az emberek pompás épületekben éltek, a templomok aranyban és ezüstben ragyogtak. Egy özönvíz az egész földrészt elöntötte. A mai napig különböző helyeken kutatják, keresik nyomait, de még nem találták meg.

Egy hasonlóan rejtélyes hely az óceánban a **Bermuda-háromszög**: a Bermuda-szigetek, Florida és Puerto Rico közötti rész. Ezen a helyen már több hajó és repülő eltűnt, de a roncsokat sehol sem találták meg. Pontosan ezen a területen belül található a Saragossa-tenger, ahol az **angolnák** világra jönnek.

Természeti kincsekben is gazdag az óceán, hisz itt találhatók a **korallok** és a **gyöngykagylók** is. A **gyöngyhalászoknak** felszerelés nélkül, visszatartott lélegzettel kell a tengerbe alámerülniük. A nagy nyomáskülönbség miatt a fülük is megfájdulhat..

Már 3-5 méter mélyen is olyan erős a nyomás, hogy a fülünk dobhártyája nem bírná ki. 25-30 m mélyen a víz akkora erővel hat a testre, hogy a tüdő összepréselődne. Az ember csak sok és kitartó gyakorlással tud a mélybe alámerülni.

Ha már az elsüllyedt kincsekről beszélünk, meg kell említeni az elmerült kinccsel teli hajókat is. 1654-ben egy kincsekkel megrakott hajó Spanyolországból Dél-Amerikába tartott, és Ecuadornál elsüllyedt. Csak 1996-ban találtak rá. Értékes ezüstöt és pénzérméket rejtett. Ezeket biztonságba helyezték, és azóta múzeumban őrzik.

Mézeskalács, Szerbia

A méz, az igazi csodaszer

Istenek eledele – így nevezték a régi görögök a mézet. Nem véletlen, hisz számos pozitív tulajdonsággal rendelkezik. Sok helyen az „édes" élet, a gazdagság szimbóluma.

Ebben a változékony időben szinte kötelező otthon tartani. Vegyük sorra jótékony hatásait:

Ha köhögsz vagy megfáztál

Pici korodban, ha köhögtél, biztosan kaptál egy-egy kanál mézet. Sőt a teádba is azt kevertek cukor helyett. Valódi csodaszer, a benne található rengeteg vitamin (A, B_1, B_2, B_6, C, G, H) és a sok ásványi anyag segít a gyors felépülésben.

Ha több energiára van szükséged

A méz rendszeres fogyasztása erősíti az immunrendszert. A fáradtságot is könnyebben legyőzzük a segítségével. A sportolók a versenyek előtt fogyasztják, hisz bizonyíthatóan fokozza a teljesítőképességet. Fokozza a vérkeringést, sőt az izmokra ugyanolyan pozitívan hat, mint az emésztőrendszerre. Ha nem tudsz aludni, lefekvés előtt egyél egy kanál mézet, gyorsan álomba szenderülsz.

A szépségipar is felfedezte

A kozmetikában ugyancsak ódákat zengenek róla. Kényezteti, táplálja, feszesebbé teszi a bőrt. A benne lévő vitaminok regenerálják, fiatalítják arcunkat. Számos pakolást készítenek belőle. Száraz bőrűeknek különösen javasolt. A masszőrök is szívesen dolgoznak a mézzel, hisz a méregtelenítés mellett lazítja az izmokat.

Jó Pajtás, Szerbia

Ha sok a lecke

Gyakran mondod: „Túl sok a házi, túl sok a lecke.” Általában persze időhiányra hivatkozol. Az esetek többségében azonban inkább kitartás-, szervezettség-, türelemhiányról van szó.

Egy nagy filozófus azt mondta egyszer, hogy nem maguk az események fontosak, hanem az eseményekhez való hozzáállás. Biztos néha arra gondolsz: „Ez nem lehet igaz, ezt nem lehet megcsinálni, nem tudom megtanulni.” Sokszor úgy érzi az ember, főleg, ha történetesen diák, hogy túl sok feladatot zúdítottak szegény fejére, és hogy képtelen azokkal megbirkózni. Ilyen helyzetekben kell elővenni az említett filozófusunk mondatát és jól megfontolni. A házi tömegén nem tudok változtatni. Azon viszont igen, hogy hogyan állok a problémahegy elé: nekivágok a megmászásának vagy próba nélkül faképnél hagyom. A jó mérnök először tollat és papírt vesz a kezébe, és megtervezi a házát. A jó menedzser is ezt teszi. És tulajdonképpen mindenki, aki sikeres akar lenni a munkájában. Írd le egy papírra, mit szeretnél elérni, fogalmazd meg a vágyaidat.

Készíts tervet!

Ebből is látni, hogy a tervkészítés egy jól bevált módszer. Gondold át alaposan, mik a teendőid, hogyan állítanád fel a legideálisabb rangsorukat, és hogyan tudnád a legoptimálisabb módon megvalósítani őket. Úgy van az, hogy sokkal könnyebben tanulunk meg olyan dolgot, ami érdekel bennünket, vagy amiben érdekeltek vagyunk. Ezt biztos te is tapasztaltad már. S ha ez igaz, akkor célszerűbb ezeket a témaköröket későbbre hagyni, először a nehezebbeknek, több odafigyelést igénylőknek nekivágni. Van, amikor nem fűlik a fogad valamihez. Ilyen esetben vedd elő kisgyerekkorod kíváncsiságát. Gondolj arra, hogy akkoriban még mindenhez érdeklődéssel közelítettél. Kérdezz most is, mint akkor! Kell, hogy találj mindenben valami érdekeset!

Figyelem! Figyelem! Figyelem!

Némi önismeret birtokában el kell döntened, mennyi az az idő, amíg figyelni tudsz. A figyelem terjedelme egyéni, ezért nincsenek rá általános szabályok. Addig ülj egy anyag fölött, amíg biztosan kordában tartható a figyelmed.

Nagyon fontos, hogy bizonyos időközönként szüneteket iktass be. Egy kis mozgás, egy kis teázás vagy zenehallgatás remek áthidaló két nekifeszülés között.

Semmiképp sem tanácsos időben elhúzni a tanulásra szánt időt, mert abból semmi jó nem sülhet ki. Ha van rá kapacitásod, az a legjobb, ha a lehető legrövidebb idő alatt tanulsz, a lehető legintenzívebben. Azt ugye mondani sem kell, mi az ideális: este idejében ágyba, lehetőleg rendszeresen.

Szoktasd magad a rendszerességhez!

A tanulással foglalkozó szakirodalmak azt javasolják, hogy a tanulás harminc százalékát próbafelmondással, próbatesztel töltsd ki. Ez nem más, mint a megtanultak ellenőrzése.

Sokat segít a jegyzetelés is. A fő mondanivalót keresve egyrészt átfutod az egész anyagot, másrészt sűrítési, kiemelési technikákra is szert tehetsz. Az átolvasás és jegyzetkészítés már fél siker. A tananyag már benned van. Csak a megemésztés van még hátra.

Jó Pajtás, Szerbia

Hi-hi

– Miért rossz az alacsony embereknek?
– ???
– Ha elered az eső, ők tudják meg utoljára.

***

– Mi a közös a matekban és az evésben?
– ???
– A szám!

***

– Mi az: kirándulás a billentyűzeten?
– ???
– Klaviatúra.

***

– Hogy nevezik, amikor valakiért tűzbe teszed a kezed?
– ???
– Értesülés.

***

– Hogy fog a rendőr nyulat?
– ???
– Utánozza a répa hangját.

***

– Miért esznek a franciák csigát?
– ???
– Mert nem szeretik a gyorsételeket.

Jó Pajtás, Szerbia

Fesd ki!

Feladat

Igazi iskola-e a faiskola? Miért?

Gárdonyi Géza

Két nyúl

Két nyúlról mondok mesét. Az egyik neve Nyifi, a másik neve Nyafi.

Testvérek. Nyifi nyúl úrfi, Nyafi pedig nyúl kisasszony.

Tudjátok azt, hogy a nyulaknak se házuk nincsen, se olyan lassú ballagásokkal nem járnak, hogy mindig egy helyen lehetne őket találni. Így megérthetitek, hogy Nyifi és Nyafi három évig se látták egymást, annyit szaladgáltak.

Hanem egyszer mégiscsak találkoztak.

Ez a káposztásföldek mellett történt.

– Te vagy az, Nyifi? – kérdezte Nyafi.

– Én vagyok, Nyafi – felelte Nyifi.

Azzal úgy összecsókolóztak, majd lekopott a bajuszuk.

– Hát hogy vagy, kis húgom? – kérdezte Nyifi.

– Köszönöm – felelte Nyafi –, mióta a káposztát nem őrzik, mindennap pompásan ebédelek. Hát te hogy vagy?

– Én nagy utat tettem; bejártam a világot; tudok mindent.

– Mit tudsz, ugyan mondd meg!

– Tudok bukfencet vetni.

Azzal mindjárt olyan bukfencet vetett a húga előtt, hogy majd kirúgta a szemét.

– Ejnye, de nagy tudomány! – szólott Nyafi elcsudálkozva. – Hát még mit tudsz?

– Tudok táncolni is.

– Azt én is tudok.

– No hát táncoljunk.

Összekapaszkodtak és prücsökhegedűnél, darázsbrúgónál úgy eljárták a kállai kettőst, hogy a levelibéka majd megszakadt nevettében.

Amint javában táncolnak, egyszer csak megzörren a távolban a haraszt.

– Hopp – mondja Nyifi –, lapuljunk.

– Lapuljunk ám – mondja Nyafi –, mert ez ember.

– Az ember ellenségünk.

– Kivált, ha vasbottal jár.

– Olyan vasbottal, amelyik villámlik.

– Ej, talán nem is erre jön az az ember?

Két lábra állva lestek a domb felé.

Egyszer csak fölemelkedik a dombon egy kalap; a kalap alatt egy ember.

– Mit csináljunk? – kérdezte reszketve Nyafi. – Szaladjunk vagy lapuljunk?

– Szaladjunk – kiáltotta Nyifi –, te jobbra, én balra!

Annyi idejük se volt, hogy egymástól elbúcsúzzanak. Egyik jobbra, másik balra rúgta a port.

Ugyanabban a pillanatban fülsiketítő durranás hallatszott; s a völgyben nem látszott egyéb, mint egy nagy fehér felhő.

– Én élek – szólott magában Nyafi, míg a szélnél is sebesebben nyargalt –, vajon szegény bátyám él-e még?

– Én élek – szólott magában ugyanekkor Nyifi –, de vajon szegény húgom él-e még?

Többet aztán ijedtükben nem gondoltak. Szaladtak, szaladtak; most is szaladnának, ha a Föld gömbölyű nem volna.

De mert a Föld gömbölyű, egy néhány hónap múlva megint csak összetalálkoztak.

– Te vagy, Nyifi? – kérdezte Nyafi.

– Te vagy, Nyafi? – kérdezte Nyifi.

– Jaj, aranyos húgom, bizony azt hittem, hogy régen megettek már.

Örömükben bukfencet hánytak, pompás káposztát ettek disznóhús nélkül.

Most is odajárnak a káposztásföldre. Ha éjjel, mikor a holdvilág süt, szép csendesen odasurrantok, meglátjátok a két nyulat, amint a prücsökhegedűnél, darázsbrúgónál járják a kállai kettőst.

A szegény takács és a rettenetes sárkány

Tadzsik népmese

Volt egyszer, hol nem volt, volt egyszer egy király, és ennek a királynak volt egy gyönyörű szép leánya. Ezt a leányt feleségül akarta venni egy rettenetes sárkány.

A király katonákat vezényelt a sárkány ellen, de a sárkány mind egy szálig agyonütötte őket. Ekkor a király az egész országban kihirdette:

– Az a hős nyeri el a leányom kezét, aki megöli a sárkányt.

Meghallotta ezt a takács is. Nagyon rossz sora volt: ami pénzt keresett, az élethez kevés volt, a halálhoz meg sok.

Azt mondta magában:

„Mért ne mérkőznék én meg azzal a sárkánnyal? Nem élet ez az én mostani életem, és ha sikerül legyőznöm a sárkányt, elnyerem a királylány kezét."

Útnak indult hát. Ment, mendegélt, és egyszer csak talált az úton egy tehénfarkat.

„Magammal viszem, talán még hasznát veszem" – gondolta a takács.

Felvette a tehénfarkat, és mendegélt tovább. Kis idő múltán talált az úton egy teknősbékát.

„Magammal viszem, talán még hasznát veszem" – mondta magában a takács, és az ingébe dugta a teknőcöt, azzal továbbindult.

Végül egy magas hegyhez ért, a völgyben pedig a sziklák között ott állt a sárkány háza. A takács fölmászott a ház fölött egy magas sziklára, onnan kiáltott lefelé:

– Gyere ki, sárkány!

– Ki keres engem? – dörmögte a sárkány.

– Én kereslek, és azért jöttem, hogy megöljelek.

– Ki vagy te?

– Én vagyok a takács.

A sárkány soha életében nem hallott semmiféle takácsról, így hát óvatosan kikiáltott.

– Mondd csak, te takács, milyen erős vagy?

– Bújj ki, majd meglátod!

De a sárkánynak nem volt sok kedve a kibújáshoz. Ismét kikiáltott:

– Tépjél ki egy szál hajadat, és nyújtsd ide nekem, abból meglátom majd, milyen erős vagy!

Ledobta a takács a tehénfarkat, amit az úton talált. Megfogta a sárkány a tehénfarkat, aztán kitépte egy haja szálát, és összehasonlította a kettőt. A tehénfarok négyszer olyan vastag és kétszer olyan hosszú volt, mint a sárkányhajszál.

– No, most fogjál magadon egy bolhát, és dobd föl nekem ide a kőre! – kiáltotta a takács.

A sárkány fogott egy bolhát, feldobta a sziklára. A sárkány bolhája akkora volt, mint egy veréb.

– No, ez ugyan semmi se! – nevetett a takács. – Nézd csak meg, mekkorák az én bolháim! – Azzal ledobta a sárkánynak a teknősbékát.

No, most már valóban kezdett megijedni a sárkány. De azért még egyszer odakiáltott a takácsnak:

– Jó, akkor most mindketten prüsszentsünk egyet, az döntse el, hogy melyikünk az erősebb!

Olyat prüszkölt a sárkány, hogy az egész ház megremegett, és az ajtó kiesett a sarkából.

– Ez is valami? – kiáltotta a takács. – Most jövök én, de dugd be jól a füledet, mert különben megsüketülsz!

A sárkány bedugta a fülét. A takács odagörgetett egy óriási szikladarabot, és legurította a házra. A szikla áttörte a tetőt, és pontosan a sárkány fejére esett. A sárkány fogta a fejét, és azt gondolta magában:

„Az lesz a legjobb, ha egy ilyen erős fickóval nem állok ki!"

Ennyit gondolt, azzal kiugrott a házából, futott ungon-bergen át, és soha többé nem tért vissza.

A takács pedig feleségül vette a királylányt, boldogan és elégedetten éltek, amíg meg nem haltak.

Feladat

Melyik magyar közmondás jut eszedbe a mese elolvasása után?

A kis Badmarak

Tibeti népmese

Messze, messze a hegyek között, egy kis faluban élt a kis Badmarak. A tibetiek nyelvén az ő neve azt jelenti, hogy rubin. Szép volt a neve a fiúnak, de nem sokra ment vele. A falu legszegényebb embere Badmarak édesapja volt.

Nőtt a kisfiú, eljött az ideje, hogy az ottani szokás szerint letegye szép becenevét és másikat válasszon. Olyat, amilyet egész életében használni fog. A szülei iskolába szerették volna küldeni. Arra számítottak, hogy a fiú majd nem lesz olyan szegény ember, mint ők. Azt akarták, hogy a fiuk messze földön híres tudós, bölcs legyen.

Ám a bölcsességet nem adják ingyen. Sehol nem találtak olyan tanítót vagy szerzetest, aki csak úgy Isten nevében vállalta volna a fiú tanítását. A szülei úgy határoztak, hogy eladják egyetlen birkájukat. Úgy is tettek, s Badmarak elutazhatott a városba, az iskolába. Apja a birka árát odaadta a tanítónak, a fiú pedig leült a többiek mellé a padba. Ecsetet, tust, papírt kapott, és rajzolgatni kezdte az írásjeleket. Most ijedt ám csak meg Badmarak! Mennyi írásjel! Van vagy ezer, talán kétezer is. És mindet jól meg kell jegyezni, mert az egyik azt jelenti, hogy víz, a másik azt, hogy nap, a harmadik azt, hogy ember.

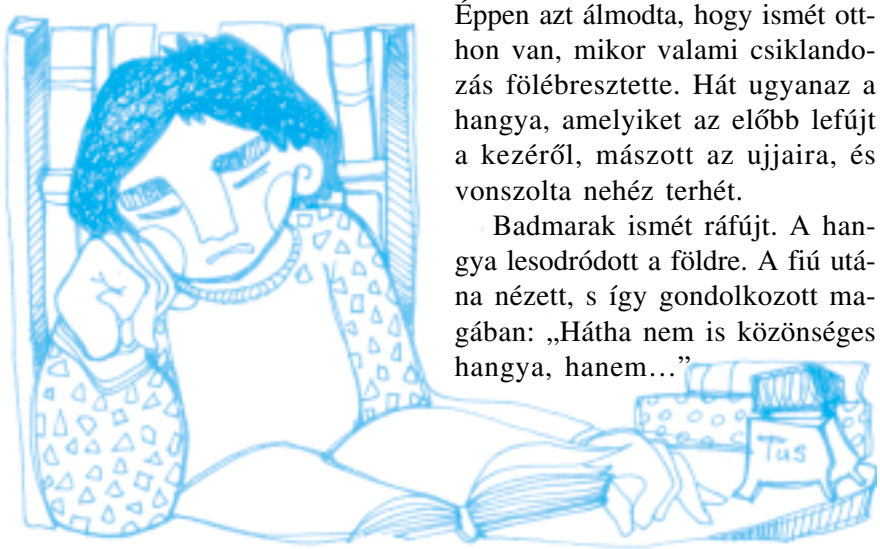

Eltelt egy nap, el kettő; a harmadik napon Badmarak megszökött a tanítótól. Kiszaladt a mezőre, lefeküdt a fűbe, és gondolkozni kezdett. Haza nem térhet; szégyellné magát apja és anyja előtt. Az iskolába sincs kedve visszamenni, nem kell neki az a rettenetes nagy tudomány. Így tépelődött sokáig, végre is hangos zokogásra fakadt.

Jól kisírta magát, ettől megnyugodott és elszunnyadt.

Egy hangya ébresztette fel. A kis állat felmászott a kezére, azon keresztül cipelte a nálánál sokkal nagyobb terhet, egy búzaszemet. Badmarak ráfújt, s a hangya terhével együtt messzire repült. Badmarak pedig újra elszundított. Éppen azt álmodta, hogy ismét otthon van, mikor valami csiklandozás fölébresztette. Hát ugyanaz a hangya, amelyiket az előbb lefújt a kezéről, mászott az ujjaira, és vonszolta nehéz terhét.

Badmarak ismét ráfújt. A hangya lesodródott a földre. A fiú utána nézett, s így gondolkozott magában: „Hátha nem is közönséges hangya, hanem…”

De be se fejezhette gondolatát, máris ott volt a hangya a kezén, és küzdött nagy terhével. Badmarak most nem fújta le, hanem továbbsegítette. Figyelte a hangyát. Most egy nagy kő állt az útjában. A hangya terhével együtt ezt is megmászta. Éppen a kő tetejére ért volna, mikor hirtelen szél támadt. A szél lesodorta a földre. Olyan nagyot esett szegény állatka, hogy a hátára fordult, és a lába az ég felé kalimpált.

Badmarak egy pálcikával lábra segítette a hangyát. Alig szusszant egyet a derék kis állat, máris kapta a terhét, és mászott fel a kőre. Ám ismét csak lesodorta a szél. S megpróbálta még sokszor, míg végül is sikerült feljutnia a kő tetejére, és hazatérhetett a bolyba.

Badmarak elgondolkodott:

– A hangya kicsi és gyenge, mégis elérte a célját. Én ember vagyok, és sokkal erősebb. Én ne érném el célomat?

– Helyesen beszélsz, Badmarak – mondta valaki a háta mögött. – Alig tanultál még valamit, máris úgy beszélsz, mint egy nagy bölcs. De igazán bölcs akkor leszel, ha nekiállsz a tanulásnak.

Badmarak körülnézett, hogy honnan jön a hang. És akkor meglátta a hangyát. Az beszélt hozzá. Valóban nem közönséges hangya volt.

Badmarak visszatért az iskolába. Nagy tudós lett belőle, és bölcsességének híre messzi földre eljutott.

Feladat

Melyik földrészen található Tibet?

Miért?

Miért látjuk úgy, mintha a bárány folyton enne?

Mert a bárányok, a kecskék vagy a tehenek evés közben nagyon alapos munkát végeznek, és többször is megrágják a füvet, amit a réten vagy az árokparton legeltek. Ezt úgy hívjuk: kérődznek. Legelés közben először csak durván, nagyjából rágják meg a fűszálakat. Később, pihenés közben ezeket a fűgombócokat a gyomrukból felböfögik, és még egyszer nagyon alaposan összerágják. Csak ezután nyelik le véglegesen.

Tudod-e, hogy

a) a Biblia görög eredetű szó, jelentése: könyvek?
b) a Biblia (Szentírás) két részből áll: Ótestamentum, Újtestamentum?
c) a testamentum szó rendelkezést jelent?
d) a Biblia különböző, nagyrészt zsidó szerzők munkája, egyes könyveinek írója ismeretlen?
e) a Bibliát különböző időkben, Kr.u. 100-ig bezárólag írták?
f) különböző helyeken – Palesztinában, Babilonban, Egyiptomban, Rómában, Antiokhiában, Alexandriában – írták?
g) az Ószövetség héber nyelven írt 39 könyvből álló gyűjtemény?
h) az Újszövetség 27 könyvből álló gyűjtemény, melyet görög nyelven írtak?

Kukta Peti, Kukta Panni

Nem csak lányoknak!

Karamellcsemege

Hozzávalók: 10 deka cukor, 4 evőkanál tej, 2 liter pattogatott kukorica

Eszközök: teflon bevonatú kis lábas, fakanál, másik kis lábas, nagy tál

A cukrot szórd egy – lehetőleg teflon bevonatú – kis lábasba, amelyet előzőleg vízzel kiöblítettél. Kis lángon melegítsd, de közben kevergesd gondosan, mert hamar megég! Egy másik kis lábasban melegítsd meg a tejet. Ha a cukor felolvadt és a színe szép világosbarna – ezt nevezik karamellnek –, öntsd rá a forró tejet, és addig keverd, míg a cukor felolvad benne. Húzd le a tűzről, a pattogatott kukoricát szórd egy nagy tálba, és kérj meg valakit, hogy míg a karamellt vékony sugárban rácsorgatod, addig folyamatosan rázogassa, hogy a máz minél jobban bevonja a szemeket.

Csak akkor ehető, ha kihűlt!

Jeles évfordulók Magyarország történetéből

Szeptember 13.

A biatorbágyi merénylet

1931. szeptember 13-án 0 óra 20 perckor felrobbant a biatorbágyi vasúti viadukt.* A detonáció éppen abban a pillanatban történt, amikor a Budapest Keleti pályaudvarról 23 óra 30 perckor elindult Bécs–Passau–Köln–Ostende gyorsvonat a völgyhídra ért. Az első hat pullmankocsi a mozdonnyal együtt lezuhant és összetört. Három vagon a mélység fölött függött, az utolsó három pedig a hídon maradt. 22 ember vesztette életét, 17-en súlyosan megsebesültek. A merényletet Matuska Szilveszter bécsi kereskedő és gyáros, egykori katonatiszt követte el (kiderült, hogy korábban Németországban és Ausztriában is követett el robbantásokat). Matuskát az osztrák bíróság 6 évi fegyházra, majd 1934-ben a magyar törvényszék halálra ítélte (ezt életfogytiglanra változtatták). A merénylet miatt a Károlyi Gyula vezette kormány bevezette a statáriumot, amely alapján kíméletlenül felléptek a baloldaliak és a kommunisták ellen.

**viadukt – völgyhíd, szakadék fölötti híd*

A magyar művelődés nagy alakjai

Liszt Ferenc

Idén ünnepeljük Liszt Ferenc születésének 200. évfordulóját. Ebből az alaklomból a 2011-es év Liszt Ferenc-év.

Liszt Ferenc zeneszerző és zongoraművész, a XIX. század zeneművészetének egyik vezéralakja 1811-ben született Doborjánban (ma ausztriai helység).

Apja, Liszt Ádám, Esterházy herceg uradalmi hivatalnoka, korán felismerte fiának kivételes zenei tehetségét. Ő volt első zenei nevelője. „A kottázást magamtól tanultam meg, és sokkal szívesebben gyakoroltam, mint a betűvetést. Kilencéves koromig meglehetősen sok papírt teleírtam hangjegyekkel" – emlékezett vissza Liszt Ferenc 1874-ben. A zeneszerző gyermekkorának másik meghatározó élménye a vándorcigány muzsikusokkal való találkozás volt.

Kilencéves korában már nyilvánosság előtt zongorázott Sopronban és Pozsonyban, majd hamarosan műpártoló főurak támogatásával Bécsben folytathatta tanulmányait Czerny és Salieri tanítványaként. 1822-ben mutatkozott be az osztrák fővárosban. Nagy feltűnést keltő első bécsi koncertjén az akkor 11 éves művészre még Beethoven is felfigyelt. Itt jelent meg nyomtatásban első műve. Az ifjú Liszt bécsi szereplését követően négy nagy sikerű pesti, illetve budai koncertje után 1823 őszén atyjával Franciaországba utazott, és az európai művészeti élet központjába, Párizsba költözött, ahol zeneelméletet tanult, közben hangversenykörútra indult. Londoni bemutatkozását számos újabb meghívás követte Franciaországba, Svájcba, majd ismét Angliába. Műsorán többnyire a népszerű operákra írt ábrándok, parafrázisok szerepeltek. 1827-ben egy időre a francia fővárosban telepedett le, ahol tehetségének köszönhetően a társasági élet ünnepelt hőse lett. Az 1830-as évek végén újabb hangversenykörutakra indult, bejárta egész Európát. Az 1838-as pesti árvízkatasztrófa károsultjait Bécsben rendezett hangversenyeinek jövedelmével támogatta. Ugyanilyen bőkezűen járult hozzá néhány évvel később a bonni Beethoven-emlékmű létrehozásához. 1848-tól Weimarban az udvari színház karmestere lett, itt népszerűsítette és vezényelte kortársai műveit, valamint tanította a kontinens minden sarkából érkező pályakezdő muzsikusokat és komponistákat. Erre az időre esik zenei munkásságának felvirágzása, s ekkor köt életre szóló barátságot Wagnerrel.

Közben hazájával sem szakadtak meg a kapcsolatai. 1856-ban az ő ünnepi miséjével szentelték fel az esztergomi székesegyházat, Pesten bemutatták *Hungaria* című szimfonikus költeményét.

1858-ban leköszönt a Weimarban elfoglalt karmesteri állásáról, s 1861-ben elhagyta Weimart. Mivel zeneszerzői munkásságát az egyházi zenének kívánta szentelni, Rómába ment.

Liszt élete utolsó évtizedeit Weimar, Róma és Budapest között osztotta meg. A budapesti Zeneakadémia első éveiben készséggel segítette a magyar zenekultúra újonnan kialakuló központját, és vállalta, hogy az év néhány hónapjában itt tanítson.

1865-ben Pesten a Nemzeti Zenede negyedszázados jubileumi ünnepségén mutatták be a *Szent Erzsébet legendája* című művét saját vezényletével. 1867-ben koronázási miséjének bemutatója ismét Pestre hozta.

1873-ban Budapesten ünnepelték meg 50 esztendős művészi jubileumát a *Krisztus-oratórium* bemutatásával és ösztöndíj alapításával. 1875-től a Zeneakadémia elnöke, s ettől kezdve idejét megosztotta Budapest, Weimar és Róma között, s időről időre Bayreuthba is ellátogatott. Egyik utazásán meghűlt, s tüdőgyulladás vetett véget életének 1886-ban.

Liszt rendkívül termékeny zeneszerző volt. Első zeneszerzői korszakában főként virtuóz, gyakran ciklusokba fűzött zongoraműveket írt. Második korszakában, 1848 után születtek zenekari és nagyszabású zongoraművei. Megteremtette a szimfonikus költemény műfaját. Számos művét ihlették irodalmi, mitológiai, képzőművészeti témák. Műveinek nagy részét zongorára komponálta, ezek zömének eljátszásához rendkívüli technikai tudás szükséges. Egyik utolsó zongoraműve, a *Magyar történelmi arcképek* tiszteletadás nagy magyaroknak (Széchenyi, Eötvös, Vörösmarty, Teleki, Deák, Petőfi, Mosonyi). Liszt Ferenc összesen kb. 1400 művet komponált (beleszámolva eredeti műveit, átiratait stb.), amivel minden idők egyik legtermékenyebb zeneszerzője. Művei a világ minden részén elmaradhatatlan elemei a koncertprogramoknak. Zenei munkássága mellett Liszt rengeteg esszét írt.

A mi nyelvünk

Tanuljunk meg beszélni

(Részlet)

Az anyanyelv szó első tagja nem véletlenül azonos az anyatejével; az utóbbi továbbépíti és a veszélyek ellen fölkészíti újszülött szervezetünket, az előbbi gyermekkorunk fogékony korszakában lesz sajátunk. Az anyanyelv, képletesen szólva, azt jelenti, hogy anyánktól, persze apánktól is és környezetünktől kapjuk – szívjuk magunkba – szókincsünket, mondatalkotó és kiejtési készségünket. De ahogy a csecsemőt is el kell választani hat-kilenc hónapos korában, és szoktatni kell más ízekre, más ételekre, az írásos és szóbeli anyanyelv se maradhat olyan statikusan kezdetleges, ahogy életünk kezdő szakaszában környezetünkből magunkba szívtuk. Ezért kell anyanyelvünket is tanulni, azaz fejleszteni, bővíteni, csiszolni.

Nemes György

Postabontás

Szerkeszti:
Kovács Erika

Molnár Sándor, *Kígyós*

A 2011/1. szám rejtvényeinek megfejtései:

20. oldal: A farsangfarka kifejezés jelentése:

23. oldal: A teknősök a hüllők osztályának rendjébe tartoznak mintegy 270 fajjal.

29. oldal: **Betűrejtvény:** Kamra

Mit is jelent? c, a, b, a, c

Szólások: A jég hátán is megél. Nagy fába vágta a fejszéjét. Ordít, mint a fába szorult féreg. Főzik a kapcáját. Él, mint Marci hevesen..

Anagramma: Valentin

A 2011/2. szám rejtvényeinek megfejtései:

17. oldal: Kovácsoltvas vagy más, lágyabb fémdíszekkel ellátott tojás.

20. oldal: A virágok feltűnő színei a rovarokat csalogatják, akik beporozzák őket.

22. oldal: Az eszkimók Észak-Amerikában, Szibériában és Grönlandon élnek.

23. oldal: A *kalmár* szó jelentése: kereskedő

29. oldal:

Javítsd ki a közmondásokat! A lónak abrak kell, nem ostor. Nyugtával dicsérd a napot. Vak tyúk is talál szemet. Egy fecske nem csinál nyarat. Ki korán kel, aranyat lel.

Jó tanács: Törd a fejed!

Számok Rómából

VII – IV = III
V + VII = XII
XII + VIII = XX
XIV-V = IX
VII +XI = XVIII
XIX –XVI = III

Anagramma: Orgona

Szópótló: Ujj vagy ház

Könyvet nyert: Máté Vivien, Bohus Valéria, Király Vivien (Izsnyéte), Rózsa Barbara, Molnár Henrietta (Kaszony)

A Napnak

Ó, mily gyönyörű nap ez a mai,
mint a gyermeknek a szülő!
Ím keleten a Nap sugarai kelnek,
Míg máshol álmokat sző.

Átvilágítanak minden embert,
s ezáltal jobbakká válnak.
Feledik mindazt, mi rossz, veszendő,
útjába áll a tisztaságnak.

Hnatik Norbert
Beregszász, 7. osztály

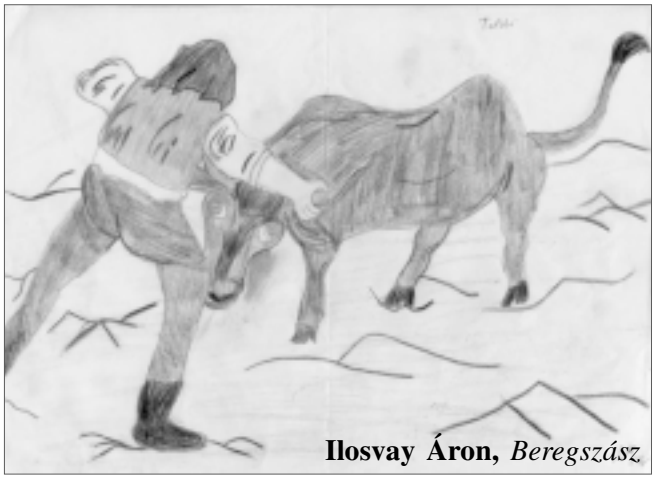

Ilosvay Áron, *Beregszász*

Márics Alexandra, *Szolyva*

Variációk egy témára

A Beregszászi 9. Sz. Általános Iskola tanulóinak vélhetően egy varázserővel bíró zsebkendőről kellett fogalmazást írniuk. Néhányan az *Irká*nak is elküldték a zsebkendő köré szőtt meséjüket. Íme:

A zsebkendő

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy varázsló. Annak volt egy zsebkendője. A zsebkendőnek varázsereje volt, mivel a varázsló abban tartotta az erejét.

Egyszer elvesztette a zsebkendőt és keresni kezdte, de sehol sem találta. Vele együtt elvesztette az erejét is. Egy fiú találta meg, és vele együtt a varázserőt is.

Eltelt úgy két-három év, és a fiú rájött, hogy az lenne a leghelyesebb, ha visszaadná jogos tulajdonosának. Útra kelt hát hetedhét országon keresztül, ment, mendegélt, míg meg nem találta a kastélyt, ahol a varázsló élt. A bejáratot egy sárkány őrizte. A sárkány rátámadt a fiúra, de a zsebkendő egy szempillantás alatt egy kardot varázsolt a kezébe, amivel legyőzte a sárkányt.

A kastélyba lépve meglátta a varázslót, aki már majd meghalt kedves zsebkendőjének ereje híján. A fiú visszaadta neki a zsebkendőt. A varázsló jótevőjét úgy jutalmazta meg, hogy a tanítványául fogadta. Hamarosan a kisfiúból is varázsló lett, s boldogan éltek, míg meg nem haltak.

Illyés Péter, *5. osztály*

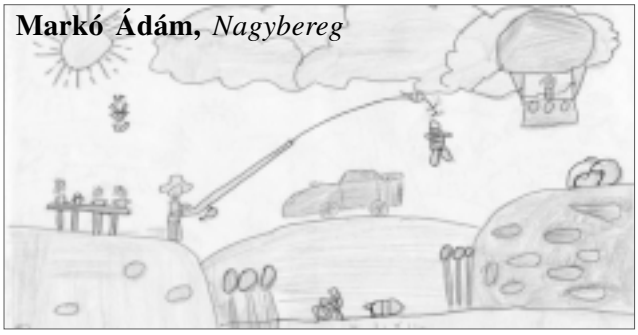

Markó Ádám, *Nagybereg*

A varázszsebkendő

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy királyfi. Ment, mendegélt, amikor egyszer csak észrevett az úton egy rózsaszín zsebkendőt. Nagyon megtetszett neki, felvette, és elhatározta, hogy megkeresi a gazdáját.

Eközben a zsebkendő gazdája, a szép királykisasszony keservesen sírt palotájuk egyik szobájában. Azért volt olyan boldogtalan, mert a zsebkendője varázserővel bírt, ezzel szerette volna meggyógyítani az édesanyját, akit egy boszorkány megátkozott.

A zsebkendőt csak úgy szerezhette meg, hogy három évre elszegődött dolgozni a csúf vasorrú banyához. A szolgálat végén meg is kapta a zsebkendőt, de útban hazafelé figyelmetlen volt és elvesztette. Így találta meg a királyfi, aki már ott sertepertélt a palota bejárata körül. Amikor megtudta, ki a zsebkendő gazdája, szíve rögvest szerelemre lobbant a szép és kedves hölgy láttán. A királykisasszonynak is megtetszett a sudár legény. Elfogadta hát a zsebkendőt, azzal meggyógyította az édesanyját, ám mégis akkor lett a legderűsebb az arca, amikor a királyfi feleségül kérte. Boldogan igent mondott, azóta boldogan élnek, ha meg nem haltak.

Szolomka Ádám, *5. osztály*

A gyógyító varázszsebkendő

Hol volt, hol nem volt, volt egy beteg király, és annak három fia: Sándor, Zsigmond, Attila. Az édesapjuk megbetegedett, nem tudták meggyógyítani. Az öreg király még kiskorában hallott egy varázszsebkendőről, ami bármiféle betegséget meggyógyít az illatával. A három fiú elhatározta, hogy megszerzi. Sándor és Zsigmond összebeszéltek: ha megszerzik a zsebkendőt, nem adják oda az apjuknak. Attila azonban tisztalelkű volt, és nem árulta el az édesapját. Mentek, mendegéltek, és egy hatalmas szörnnyel találkoztak. Kezdetét vette a harc, és Sándor megsebesült. Attila leszúrta a szörnyet, a Sándor sebeit pedig bekötözte.

Elindultak tovább a nagy hegyhez, ahol a zsebkendőt találják. Zsigmond magának próbálta megszerezni a zsebkendőt, de csapdába esett és megsérült. Attila magára maradt.

A gonosz sárkánnyal vívott nagy küzdelem árán sikerült megszerezni a gyógyító zsebkendőt. Először testvéreit gyógyította meg vele, majd siettek haza az apjukhoz.

Meggyógyították az öreg királyt, és máig is élnek, ha meg nem haltak.

Heé Ádám, *5. osztály*

A zsebkendő

Hol volt, hol nem volt, élt egyszer egy gazdag ember. Annak az embernek volt három fia. Az édesanyjuk már régen meghalt, az apjuk pedig keményen dolgozott a mindennapi betevőért. Nap mint nap azon törték fejüket a fiai, mivel üssék el az időt. Egyszer, amikor így tanakodtak, a legkisebb fiú felkiáltott:

– Megvan! Nősüljünk meg!

– Ez az! – helyeseltek izgatottan a testvérei.

Még aznap kikérték a jussot, testvériesen megosztoztak. Így indult el ki-ki a maga útján. Mentek, mendegéltek, míg egy ösvényre nem értek, ahol egy útkereszteződés fogadta őket. Itt útjaik elváltak. Hárman háromfelé indultak tovább.

A legidősebb egy nagyon gazdag vidékre ért. Ment, mendegélt, talált egy gazdag házat, abban egy lányt. Nagyon megtetszett neki, és még aznap nagy lakodalmat csaptak. Pár év múlva azonban az asszony ellustult: nem főzött, nem mosott.

A középső fiú is egy szép vidékre ért, bár nem volt gazdag hely, de gyönyörű. Ott talált egy szép házat, és abban egy gyönyörű lányt. Eldöntötte, hogy az lesz a menyasszonya. Így is lett, összeházasodtak. Annak a nőnek nem tetszett, hogy a férje sokat dolgozott, így pár hét múlva elhagyta.

Ez idő alatt a legkisebbik egy szegény lányt vett el, és az egy zsebkendőt adott neki ajándékba. Az a zsebkendő nem akármilyen zsebkendő volt, hanem gyönyörű gyöngybetűkkel hímezték bele: „Örökké együtt”.

Máig is megvan az a zsebkendő, ha el nem nyűtt, a párocska is boldogan él, ha meg nem halt.

Kozma Marianna, *5. osztály*

Tréfás ügyességi versenyek

Nem mindennapi versenyfutás

Próbáljunk meg teniszütőn teniszlabdát ütögetve versenyt futni. Nem lehetetlen, és nem is olyan egyszerű, de nagyon mulatságos.

Ugyanezt megpróbálhatjuk pingpongütővel és pingponglabdával is.

Ugrabugra

Tegyetek a földre két sorban, zegzugos alakban karikákat, vagy rajzoljatok a földre ugyanígy köröket!

Ugorjatok folyamatosan egyik karikából a másikba: először páros lábbal, aztán fél lábon, majd oldalazva, hátrafelé, végül guggolva!

Az iskolások nagyobb távolságra, az óvodások egymáshoz közelebb helyezzék a karikákat!

Tojás-kanál verseny

Ha nagyon vidám körülmények között akarjuk ügyességünket és gyorsaságunkat kipróbálni, rendezzünk tojás-kanál versenyt. Ez nem egyéb, mint hogy evőkanálba egy tojást teszünk, és ezzel kell egy bizonyos távot lefutni. Aki ügyes, annak sikerülhet egész hosszú távon még fordulóval is a kanálon célba vinni a tojást minden „rántottakészítés” nélkül. Elárulhatom, hogy minél gyorsabban fut valaki, annál könnyebb a verseny. (Gondoljatok a fizikaórára, mit is tanultatok a tehetetlenségről?)

Azt a kutyafáját!

Keressetek kutyás szólásokat, közmondásokat!

Összerakó

A felszabdalt négyzetekben egy 19., egy 20. és egy 21. században élő író neve van. Rakd olyan sorrendbe a négyzeteket, hogy a betűket folyamatosan olvasva megtudd az írók nevét!

K	SZ	Á	T	M	I
Á	L	M	Á	H	K

O	SZ	T	O	N	K
NY	I	D	E	L	Á

T	O	L	N	ZS	Ő
O	T	T	Ó	A	I

Betűtöltő

Töltsd ki az üres négyzeteket úgy, hogy függőlegesen és vízszintesen is értelmes szavak keletkezzenek!

L		T		T	*
	L		R		D
Ö		B		L	
	E		T		R
*		A		N	

Állatkereső

BÉKA, LÓ, SÜNDISZNÓ, ÜRGE, BORZ, MÓKUS, SZAMÁR, VADDISZNÓ, DENEVÉR, ŐZ, SZARVAS, VAKOND, KAKAS, RÓKA, TYÚK, VADKACSA, VIDRA

Az állatnevek nyolc irányban rejtőznek az ábrában. Ezeket kell kihúznod: balról jobbra, jobbról balra, fentről lefelé, lentről fölfelé, valamint az átlók irányában. Végül olvasd össze a felhasználatlan betűket! Egy állatnevet kapsz!

S	Ü	N	D	I	S	Z	N	Ó
A	B	S	Ő	M	V	S	N	Ü
S	É	A	Z	A	Z	Z	C	R
C	A	A	K	A	S	R	É	G
A	O	O	M	I	R	V	O	E
K	N	Á	D	Ó	E	V	S	B
D	R	D	K	N	K	L	A	A
A	A	A	E	M	Ó	K	U	S
V	I	D	R	A	T	Y	Ú	K

A végén kiderül

A borús időt napossá teheted, ha vízszintesen, a meghatározások alapján olyan szavakat írsz az ábrába, amelyek egyetlen betűben különböznek a fölöttük levőktől.

Meghatározások:

1. Hordó is, pohár is van ilyen
2. Idős
3. Kényelmes az ilyen szék
4. ...vár – magyarországi város

B	O	R	Ú	S
N	A	P	O	S

Beküldési határidő: 2011. szeptember 25.

Gyufásdoboz kisautó

Tündérujjak

Hozzávalók: 3 db. üres gyufásdoboz, PVA ragasztó, színes papír, kartonpapír.

Az ábrák alapján illeszd össze a gyufásdobozokat. 5 kopejkás-formára vágj ki 4 db kereket kartonból (ez lesz az autó kereke). Színes papírral bevonjuk a külső oldalát. Jó játékot!

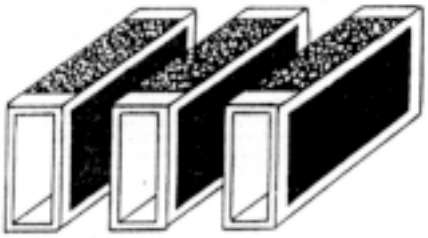

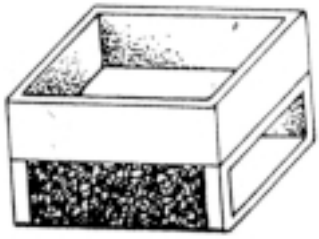

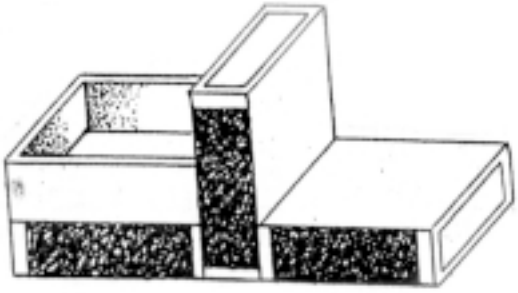

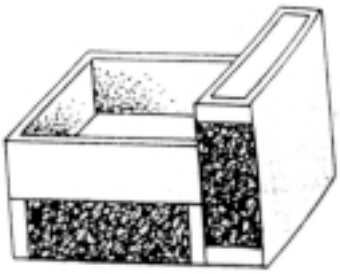

Csukás István

Sün Balázs

(Részlet)

Erdőszélen, erdőszéli
Tölgy tövében volt egy ház.
Abban lakott hét süntestvér:
Sün Aladár, Sün Piroska,
Sün Adorján, Sün Dorottya,
Sün Demeter, Sün Tihamér
S a legkisebb:
Sün Balázs.
Hogyha jól bevacsoráztak,
Szűk lett nékik az a ház,
S előfordult ilyenkor,
Hogy kívül rekedt Sün Balázs.
Furakodott, nyomakodott,
Morgott, perelt dühöngve,
Semmit se ért, mit tehetett,
Lefeküdt a küszöbre.
Telt az idő, múlt az idő,
Éjre éj és napra nap.
Egyre többször fordult elő,
Hogy a házból a legkisebb kimaradt.
„Ebből elég! Torkig vagyok!” –
Kiáltott fel Sün Balázs.
„Sokan vagyunk,
S kicsi nékünk ez a ház.”

Erdényi József

Répa, retek, mogyoró

Répa, retek, mogyoró
érik már a kertben,
ritkán rikkant a rigó
a hajnali csendben.

Korán reggel hideg van,
hideg van már este,
nagy fekete csapatban
délre száll a fecske.

Gyárfás Endre

Gesztenyéző

Vadgesztenye, gesztenye,
kosárkámba potty bele!
Gesztenyéből fabrikálok
buksi fejű barna bábot.

Vadgesztenye, gesztenye,
kosárkámba potty bele!
Ha vagytok már jó néhányan,
megnyitom a bábszínházam.

Drégely László

Bohó álom

Kert alatt,
Rét alatt
Bundás kutya
elszaladt.
Tarka volt,
Farka volt,
Hátán macska
lovagolt!

Rém Rozi és a ruhagyár

Részlet

– Mit játszod az eszed, Rozi? Szállj már le a földre! – kiáltott fel Okos Orsi.

Rém Rozit figyelte, aki a mestergerenda felé araszolt a ruhagyár falánál. Rozi a háztetőre telepedett, és lenézett a városra, mely úgy villogtatta fényeit, mintha egy csapat ragadozó vadállat hunyorogna a sötétben.

A ruhagyár udvaráról öt szellemgyerek figyelte a magasban kalimpáló Rozit.

Okos Orsi torkaszakadtából kiabált tovább:

– Rozi, majd az Éjjeli Tanodában megtanuljuk a navigálást! Miért nem férsz a bőrödbe?

– Repülj csak fel az égbe – biztatta Alamuszi Andor. Andor mindig is kárörvendő volt, alig várta, hogy a felnőtt szellemek összeszidják Rozit. És Rozi mutatványa bőven elég volt egy alapos fejmosáshoz. A felnőtt szellemeknek az volt a dolguk, hogy éjjel kirepüljenek a ruhagyárból és az igazak álmát alvó embereket halálra rémisszék.

Rozi óvatosan lebegett. Ne képzelje Andor, hogy elsöpri őt holmi kis szellő! Tud ő magára vigyázni.

– Úgy nézel ki, mint egy hessz űrutas – folytatta Andor.

– Anyámasszony katonái! – Rozi nekilendült és öt méterrel feljebb emelkedett. Huhogni kezdett, aztán félelmetes üvöltés hagyta el a torkát.

Holdfényes éjszaka volt, és a felhők fölött hideg szél süvített. Rozi fellibbent a tetőről és a város másik vége felé indult.

Ha a szellemek túl magasra repülnek, hátára kapja őket a szél, és viszi, sodorja kedve szerint. Ezért a magasrepülés veszélyes ügylet lehet a szellemgyerekeknek, és Rozi is jobban tette volna, ha nem száll túl magasra.

– Gyere vissza, Rozi! – hangzott lentről a többiek kiáltozása. De Rozi boldog volt, hogy egyedül lehet. A csillagok fényesen ragyogtak, olyan volt az égbolt, mintha egy marék fehér pöttyöt szórtak volna szét rajta. A hideg csillagsugarak bevilágították a föld titkos zugait, amelyeket a szellemeknek kellett felderíteniük. A hetedik csillag a csúcsrepülők és szuperlebegők csillaga volt, Ezt az öreg Csepü Csenge mondta. Azt is mondta, hogy a szellemek életében a legfontosabb feladat megtalálni a *rejtekhelyeket.* Erről Rém Rozi, Okos Orsi és Alamuszi Andor az Éjjeli Tanodában fognak tanulni.

A szántóföldek apró, színes foltokként sorakoztak egymás mellett. Úgy festettek a magasból, mint egy zöld-barna-sárga kockás takaró. Az udvaron ácsorgó szellemgyerekek nem tudhatták, hogy mielőtt Rozi mamája eltűnt, magával vitte őt egyszer egy repülésre. Rozi még kicsi volt, ezért nem szálltak túl magasra. Az éjszaka csendjét csak a sötét fák suhogása zavarta meg. Rozi emlékezett rá, hogy a magas fűben egy settenkedő alakot vett észre. Macska volt. Arra is emlékezett, mit mondott neki a mamája, mielőtt földet értek: Fókuszálj, Rozikám, fókuszálj és vedd be az irányt. Ezt Rozi örökre megjegyezte.

A Hold körül apró gomolyfelhők úsztak, és Rozit egy oldalszél visszasodorta a ruhagyár felé. Jólesett neki a hűvös esti szél csipkedése. Rém Rozi a felhők alatt röpködött. Okos Orsi, Alamuszi Andor, Holger, Zsugorka és Vászonett pici fehér foltoknak látszottak. Miközben mindenki Rozit figyelte, Holger sebesen száguldozni kezdett az udvar fölött.

– Szerintem bátor szerlem vagy – lelkendezett Zsugorka, akit kiskorában véletlenül kifőztek. Ezért a testvéreinél lényegesen kisebb volt, és mindig szörnyen izgult.

– Szellem, Zsugorka – javította ki Okos Orsi.

– Fenn a magasban nincs Hessz – kacagott Rozi.

– Szuperjó és király, és ha nem csaptatok volna akkora zajt az udvaron, meghallottam volna a világűr-csendet.

Tett néhány kört a nagy kémény körül. Egyszer csak egy denevér pottyant le bukórepüléssel az égből és nagyot koppant Rozi fején.

– Au, jajdemegütöttem magam – mondta Rozi, és lehuppant a háztető vörös palánkjára.

– Mindjárt itt vannak a felnőttek – rikkantotta Alamuszi Andor.

– És akkor mi van? – szólt vissza Rozi, és ismét felrepült.

– Tudod!

– Ne butáskodj, Rozibébi, fogadj szépen szót – dörmögte Damaszth Torre hangján Rozi.

– Erre gondoltál?

Damaszth Torre a legnagyobb szellem volt, az éjszaka szellemkirálya. Rozi kivételével mindenki szót fogadott neki.

– Igenis, Torre bácsi – ez volt mindenre a válasz.

– Pfü – kiáltotta Rozi, és eszébe jutott, mikor Torre bácsi, így kellett őt szólítania, egyszer egy hatalmas csomóval a székhez kötötte, hogy el ne kóboroljon. Rozi most a rémisztgetést gyakorolta. Egy jó szellemnek meg kell tanulnia felfedni az igazságot, és olykor meg is kell érte küzdenie.

Különösen az olyannak, akinek nincs mamája.

Amikor a toronyóra elütötte a négyet, Rozi tíz méterrel magasabbra szállt, és egy puha kis szellőre feküdt le pihenni. Virradt. Az üvegszínű messziséget figyelte, ahol összeért az éggel a tenger. Az az érzése támadt, hogy ő más, mint a többiek. Talán mert ismerte a magányt.

– Jönnek – sipította Okos Orsi –, megmondom, mit művelsz.

– Igen, gyere le, Rozi, jönnek a NAGYOK – tódították a többiek.

– A NAGYOK, a NAGYOK – skandálta utánuk Rozi, aztán vetett még egy pillantást a tájra, és leszállt a kikövezett udvarra. Éppen akkor ért földet, amikor a felnőtt szellemek átsurrantak a vaskapu rácsain. Csipke, Cidre, Fufu és Torre bácsi jöttek haza a munkából.

Elsőnek Damaszth Torre szállt le a ruhagyár udvarán.

– Itt vagytok? Gyerünk, gyerekek, gyertek vacsorázni, aztán indulás lefeküdni. Tessék szót fogadni, gyertek már.

Rozi Torre bácsira nézett. Micsoda badarságokat beszél! Miért kellene szót fogadnom – gondolta Rozi –, ha mindig engedelmes kislány lennék, szívből megutálnám magam.

Rozi magán érezte Damaszth Torre szúrós tekintetét, Torrénak nem tetszett Rozi engedetlensége.

– Mit csináltál, Rozi?

– Hócitrom, sócitrom, lócitrom – feleselt Rozi.

Okos Orsi árulkodni akart, de Rozi szúrós pillantása beléfagyasztotta a szót.

– Indulás befelé!

– Igenis – zengték Okos Orsi, Alamuszi Andor, Holger, Zsugorka és Vászonett kórusban, és elindultak a kapu felé. Mivel a gyártulajdonos kulcsra zárva tartotta a kaput, a kulcslyukon át kellett bemenniük.

– Menj te elsőnek! – Torre bácsi penderített egyet Rozin, aki még egyszer felnézett az égre, aztán összegombolyodott, bedugta az egyik csücskét a kulcslyukon, és egy nagy lendülettel átcsusszant az ajtó másik oldalára.

A szellemgyerekek egyesével besurrantak a gyárépületbe. Odabent Misztikus Malu, Kiskakukk és az öreg Csepü Csenge várta őket, akit már rég megrágott a moly, és olyan volt, mint egy ócska cserge. A ruhagyárban hat felnőtt szellem és hét szellemgyerek lakott.

Éjszaka a ruhagyár a szellemeké volt. A gyárépület egy nagyobb és egy kisebb csarnokból állt, a csarnokokban a keskeny munkapadokon varrógépek sorakoztak. A két helyiségen kívül volt egy munkásöltöző, egy iroda, amelyben a tulajdonos ült naphosszat, egy ebédlő, egy mosoda, egy nagy anyagraktár és sok ide-oda kanyargó keskeny folyosó. A folyosókat vasajtók zárták el, és mivel kulcslyuk sem volt rajtuk, a szellemek nem tudhatták, mi van az ajtók mögött. Nappal a szellemek az anyagraktár legfelső polcán szundikáltak.

Misztikus Malu, Grassza, Damaszth, igen finom gyolcslepedőként jött a világra. A szellemek vezetékneve mindig a keresztnév előtt áll. Vezetékneve azonban nincs mindegyiknek, ez attól függ, melyik mekkora, vagy mit csinált korábban. De Malunak, mivel rendkívül finom anyagból készült, a keresztneve előtt is, és utána is volt vezetékneve. Malu és az öreg Csepü Csenge megfőzték a vacsorát, és a varrógépes teremben megterítették a hosszú varázsasztalt: tizenkét fehér tányért, tizenkét poharat, egy cumisüveget és tizenkét díszes bögrét raktak ki. A terítékeket nappalra egy öblös, titkos fali fiókba süllyesztették

Mivel a fiókot emberszem nem látta, a ruhagyári munkások mit sem tudtak a létezéséről.

Okos Orsi és Alamuszi Andor Torre és Malu csemetéi voltak, a hármasikrek, Holger, Zsugorka és Vászonett pedig Cidréé és Fufué. A hetedik gyerek, a zsebkendőnyi Kiskakukk még csecsemő volt. Felmenőiről senki sem tudott semmi pontosat. Az öreg Csepü Csenge hozta haza egy éjjel. Egy nagy kertben találta, két csipesz között lógott egy szárítókötélen.

A Rém Rozi és az éjjeli tanoda c. kötet szerzői Unni Lindell és Fredrik Skavlan, a fordító Dobos A. Éva, a Madách – Posonium Kiadó (2010) engedélyével.

Kántor Zsuzsa

Tollász-Bolhász

Tollász-Bolhász egy bagoly volt, aki egy kiszáradt fa tetején éldegélt. Ült az ágon és tollászkodott, bolhászkodott. Ha ébren volt, ha szundított, mindent látott az erdőben – az egész világot!

Arra szálltak a verebek, gyűjtötték az új híreket, nekik abból sosem elég. Őtőle is megkérdezték:

– Adjisten, mi újság erre meg amarra? Mit láttál, amerre szálltál?

Tollász-Bolhász nem volt beszédes, nem is állhatta a sok beszédet. Ő inkább csak figyelt, nézett, száraz leveleket böngészett. Csak hümmengetett, csak hallgatott, tollászkodott, bolhászkodott.

Hanem a verebek: csak így, meg úgy, hogy ők nem jöttek hiába! Mondja el, mit látott a világba'! Mit, mit, csip-csip?

– Jól van no – csak úgy csőrhegyről odavetve dünnyögte. – Repülő elefántot, a füle mögött nőtt a szárnya. Előbb csak lassan emelkedett, könnyedén lebegett, aztán olyan magasra szállt, eltűnt alatta az erdő, feje felett sapka a felhő!

– Csirip, csip! Ez aztán érdekes!

S huss, tüstént el, ki az országútra, ott is a villanydrótra, ahol seregestül ültek a társak, elmélyülten diskuráltak, s máris rákezdték:

– Hallottátok? Több helyt repülnek az elefántok. Fülük mögött nőtt ki szárnyuk. Fejükön sapka a felhő! Alattuk apró pötty az erdő!

Aki hallotta, továbbadta, sürgönydróton szállt a hír. Napokba telt, míg megvitatták, megbeszélték, megtudta az egész verébnép. Akkor megint, huss! Repültek szanaszét a hírekért.

A kiserdőn is megjelent Tollász-Bolhásznál kettő:

– Mi újság erre meg amarra, mit láttál, amerre szálltál?

Az öreg nem felelt mindjárt, most is csak nagysokára:

– Hu-hu, volt egy lámpa. Egy olyan hosszú fejű, kalapos, rúdról fejét lehajtó, éjszaka lóvá változott. Elnyihogta magát, kitrappolt, ki az országútra, ott meg csak rohant előre, felugratott a templomtetőre.

A verebek ámulva álltak, majd a villanydrótra szálltak, ahol seregestül ültek a társak, s máris rákezdték:

– Hallottátok, hogy miket hallani?!

A két veréb: Rézi és Trézsi – mindkettő traccsos – odaragadtak a pletykálkodás helyszínéhez: a padhoz. Többé le sem lehetett vakarni őket, olyan erősen odanőttek.

Tollász-Bolhász meg ült az ágon, hunyorgott, s olykor-olykor magában mosolygott. Szegény verebek azóta az esetet sose hozták szóba, pedig a vén bagoly máskor is ráért. A szomszédba járnak pletykáért.

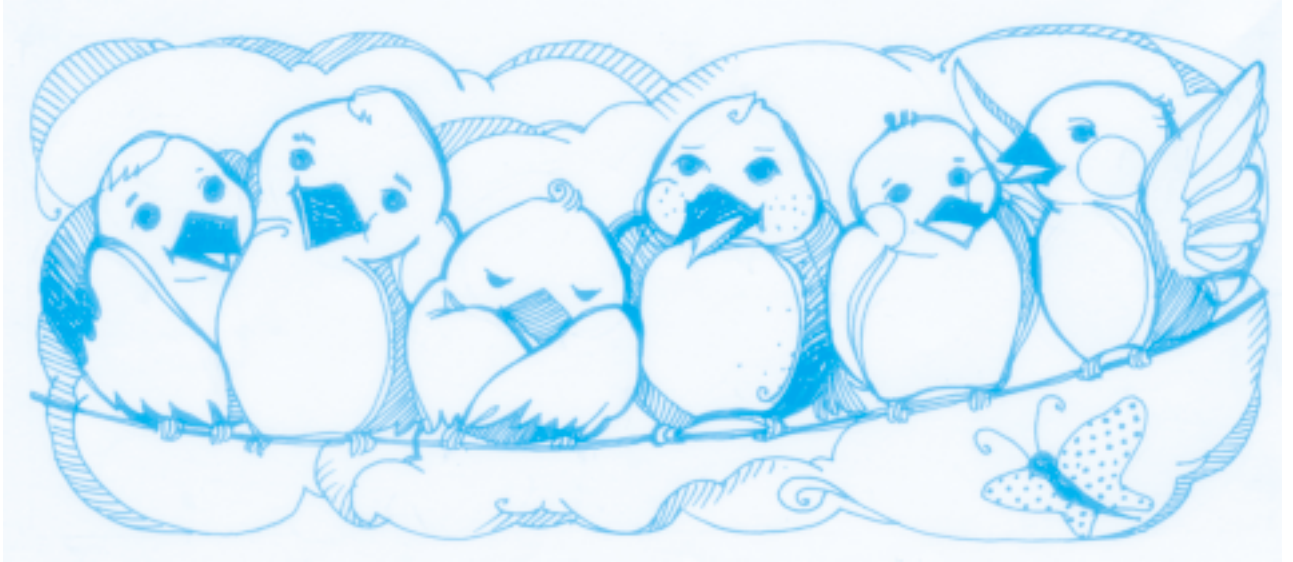

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					